

14

ARKITEKTEN

GOLD

Erik Skriver: Verdensudstillingen i Bruxelles

UNIVERSITY OF ILLINOIS
LIBRARY

SEP 9 1958

CHICAGO

MEDDELELSER FRA DANSKE ARKITEKTERS LANDSFORBUND

ARKITEKTEN

ARG. 60

1958

NR. 14

SIDE 225 - 240

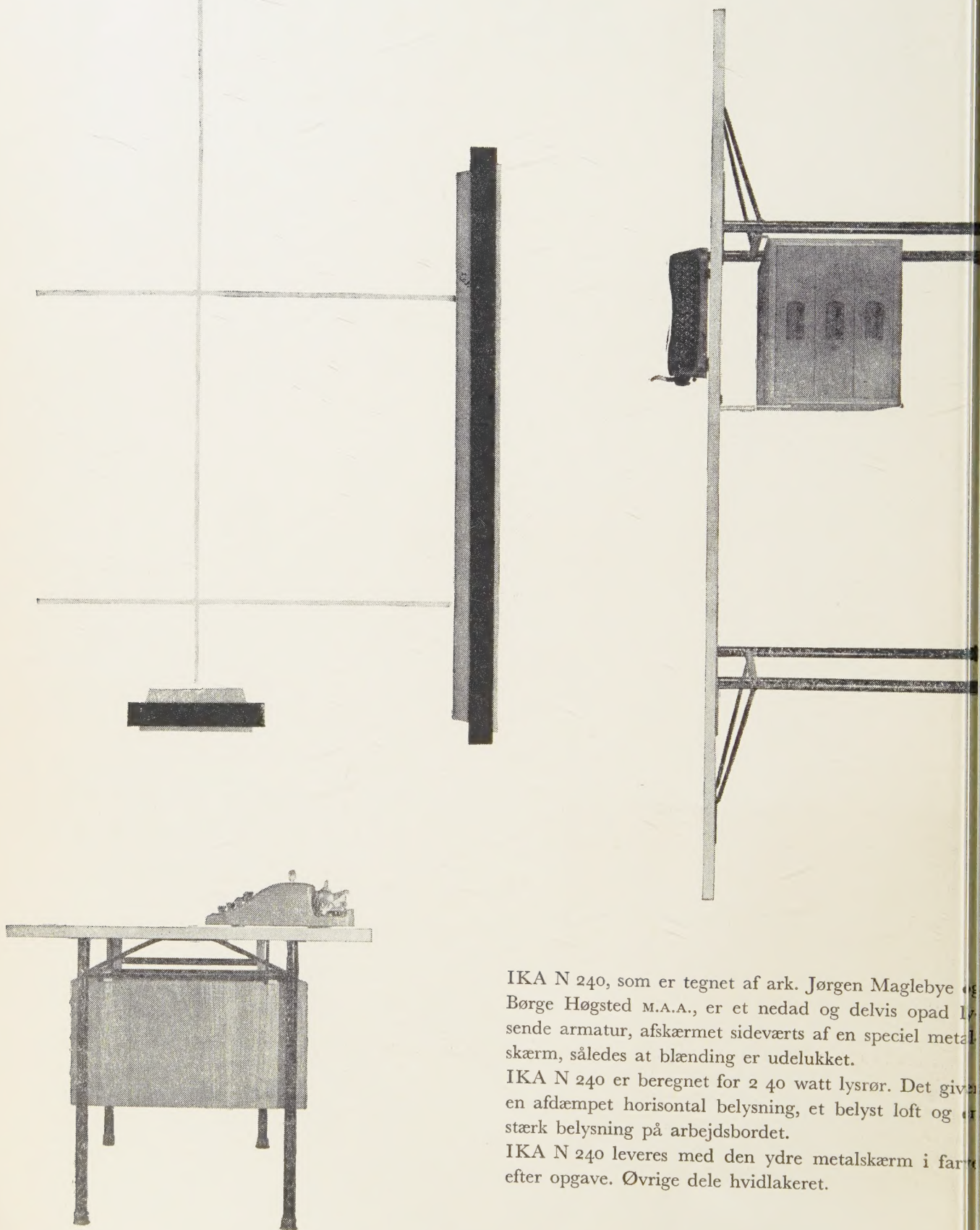
AFLEVERET TIL POSTVÆSENET 8. JULI 1958

U OF I
LIBRARY

LYSRØRSARMATUR N240

CIVILINGENIØR I. KROGH ANDERSEN
Haveselskabetsvej 3, Kbhvn. V . VE 4616

IKA N 240, som er tegnet af ark. Jørgen Maglebye og Børge Høgsted m.A.A., er et nedad og delvis opad lyssende armatur, afskærmet sideværts af en speciel metal skærm, således at blænding er udelukket.

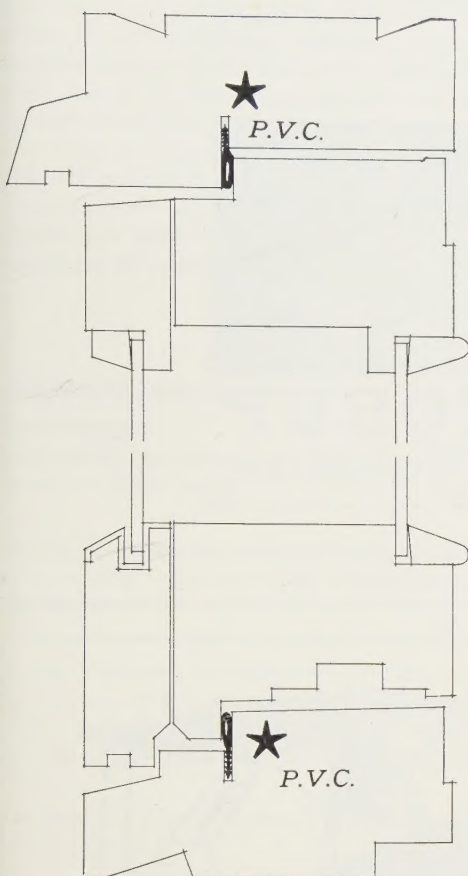
IKA N 240 er beregnet for 2 40 watt lysrør. Det giver en afdæmpet horisontal belysning, et belyst loft og en stærk belysning på arbejdsbordet.

IKA N 240 leveres med den ydre metalskærm i farve efter opgave. Øvrige dele hvidlakeret.

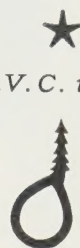
Orientering om

PERSPEKTIVA 4

TÆTNING

PERSPEKTIVA-VINDUER har P.V.C. tætningslister

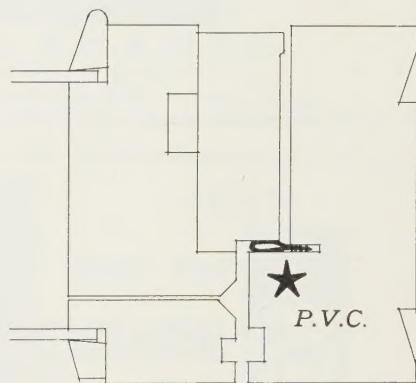

tværsnit i tætningslisten
naturlig størrelse

Overkarm

Underkarm

Sidekarm

PERSPEKTIVA

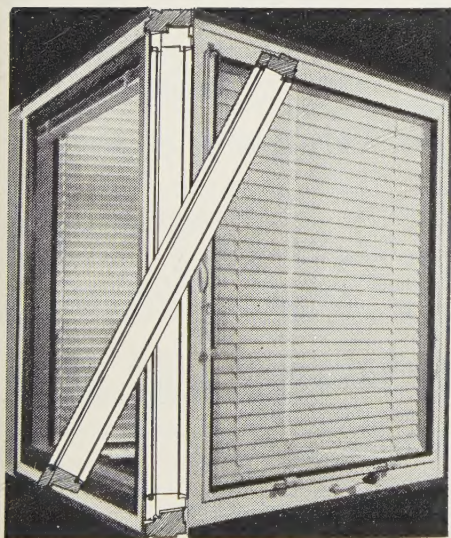
VESTERBROGADE 18 - KØBENHAVN V - C. 7407

Jylland: A/S Tømrermestrenes Høvlværk, Hjortensgade 23, Aarhus, tlf. 2.7100

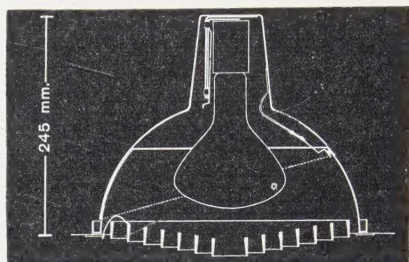
Orientering om PERSPEKTIVA 1: MÅL og PRISER se Arkitekten 8

Orientering om PERSPEKTIVA 2: ALUMINIUM-DÆKLISTE se Arkitekten 10

Orientering om PERSPEKTIVA 3: FIREPUNKTS LUKNING se Arkitekten 12

CENTURA

E. 2103/27 Patentanmeldtd ➤

Drejeligt spotlight til helt plan indbygning. Indstillelig fatning til normale eller forspejlede lamper indtil 200 Watt.

Pris kr. 123,-

FORLANG SPECIALBROCHURE!

FOG & MØRUP

AKTIESELSKAB

NØRREGADE 28 • KØBENHAVN K • CENTRAL 8822

c

drejeligt indbygnings-spotlight
med plasticgitter

Tegnet af arkitekt, M. A. A. *Mogens Voltelen*

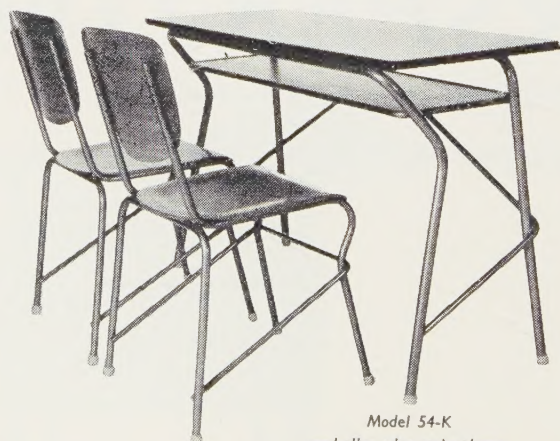
Den nederste del af armaturet med ringgitter monteres fast i loft. Den øverste del med spejllampen kan vippes fra lodret stilling til en hvilken som helst vinkel indenfor en kegle med 60° topvinkel. Ændring af spotlightets retning foretages nedefra uden brug af værktøj.

NYE TYPER

SKOLEBORDE I STÅL KNÆFRI

Leveres også i 1-mands og sammenbyggede

Model 54-K
med eller uden stoleophæng

Model 56-K
med stoleophæng

Bordplader i:

lys bøg
mahogny
plastic
padouk
teak

Stolesæder og -rygge i:

lys bøg
mahogny
teak
padouk

(alle sæder og rygge pånittede)

A/S EJBYSKAVVÆRK, EJBYSKAVVÆRK

A. Aabye Madsen

TELEFON EJBYSKAVVÆRK 50

ARKITEKTEN

Meddelelser fra Danske Arkitekters Landsforbund.
Udgivet af Arkitektens Forlag.

Redaktion:

Poul Erik Skriver (ansv.)

Chr. Enevoldsen

Redaktionsudvalg:

Johan Pedersen (leder), Jarl Heger, Erik Nilsson, Elliot Hjuler,
Henning Meyer og Gehrdt Bornebusch

Annonceredaktion:

Bertel Barnholdt (annoncechef)

Lillian Schmidt (sekretær)

Redaktionens adresse: Bredgade 66, København K, tlf. Minerva 1290.

Udsendelsesdag: Hver anden onsdag. Redaktionen slutter 14 dage
før udsendelsesdagen.

Pris: 3 kr. pr. hæfte i løssalg, abonnement 48 kr. årlig.

Signerede artikler står for forfatterens regning, usignerede for den
ansvarshavende redaktørs regning. Kun når det udtrykkeligt er
angivet, kan artikler ses som et udtryk for Danske Arkitekters
Landsforbunds standpunkttagen.

ERINDRINGSLISTE

Konkurrencer

Lokal offentlig idekonkurrence om billigt boligbyggeri i Esbjerg. Afleve-
ringsfrist 1. august 1958.

Offentlig projekt-konkurrence om skitseforslag til en højskole ved Helsingør.
Afleveringsfrist: 15. oktober 1958. Program udleveres af D.A.L.'s
konkurrenceudvalg.

Nordisk konkurrence om stadshus og politistation i Falun, Sverige.
Program rekvireres hos fastighetschefen Kurt Danielsson, Fastig-
hetskoret, Åsgatan 27, Falun, mod depositum på d. kr.
140,- indbetalt til D.A.L. Afleveringsfrist 31. oktober 1958.

Studierejse for arkitekter til U.S.A.

I Arkitekten nr. 11 omtalte vi på side A 280 nogle studierejser,
som bliver arrangeret af tidsskriftet *Bauen und Wohnen* i samar-
bejde med *Wirtschaftsdienst Studienreisen*, en afdeling af Hapag-
Lloyd. Der er nu fremkommet detaljeret program for en rejse,
der starter 7. september fra Frankfurt og afsluttes samme sted
23. september. Hele turen foregår med rutefly og man besøger
New York, Washington, Cleveland, Chicago, Park Forest i Illi-
nois, Grand Rapids i Michigan, Detroit og Niagara, hvorefter
man returnerer fra New York til Frankfurt. Prisen bliver pr. del-
tager DM 5725,-. Tilmelding må ske snarest, sidste frist 1. august,
til Hapag-Lloyd Reisebüro-Organisation, Frankfurt/Main, Kai-
serstrasse 14. Det detaljerede program ligger til gennemsyn i
DAL.

Grafik og skulptur

Kunstkredsen for Grafik og Skulptur har arrangeret en udstilling
i det Kongelige Danske Haveselskabs Have, Frederiksberg Rund-
del. Åben indtil 31. juli alle dage fra kl. 10 til mørkets frembrud.

ARKITEKTENS FORLAG

Bredgade 66, København K. Minerva *1290.

Forlagsleder: R. Dahlmann Olsen.

I dette hæfte indlæg fra:
A/S Perspektiva

Patentanmeldt

STJERNE SKIFER

Skriv efter:
tilbud
brochure
tækkeanvisning

Intet bræddeunderlag
Let at oplægge
Effektiv ventilation
Dobbelt lag asfaltskifer
Mange smukke farver
10 års garanti

A/s PH ØNIX

TAGPAP OG VEJMATERIALER

København, telf. Byen 7636 Vejen, telf. nr. 1

Se **HFB** side 474

FLAMOL mod BRAND

Imprægnering og Flammesikring af brændbare Materialer med specielle FLAMOL-Typer.

Disse omfatter bl. a. brandbeskyttende, skumdannende Maling,
som er et Resultat af aarelange Forsøg efter Retningslinier, der
betegner et Brud med tidligere Principer og udgør et epokegø-
rende Fremskridt paa Brandimprægneringens Omraade.

Desuden FLAMOL til Behandling af specielle Emner som Juletræer,
Fyrregrene, Træld m. v. samt Materialer til Scenebrug og Deko-
rationsformaal: Kulisser, Vægtæpper, Papir, Karton o. lign.

Bestaaet Statsprøveanstaltens Forsøg efter nyeste Normer fra Sta-
tens Provsningsanstalt i Stockholm.

Forlang Brochurer med yderligere Oplysninger

A/s KYMEIA

Glentevej 61

København NV

Tlf. C. 7516 - 17

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING

Stiftet 1731

KØBSTÆDERNES ALM. BRANDFORSIKRING

Stiftet 1761

DEN ALM. BRANDFORSIKRING FOR LANDBYGNINGER

Stiftet 1792

JYDSK BRANDFORSIKRING

Stiftet 1855

ØSTIFTERNES BRANDFORSIKRING

Stiftet 1889

DANSK BRANDFORSIKRINGSSKAB „VERMUND“

Stiftet 1904

DANSKE GRUNDEJERES BRANDFORSIKRING

Stiftet 1907

HUSMANDSBRANDKASSEN FOR DANMARK

Stiftet 1908

*Gensidige
bygningsbrandforsikringsselskaber
under justitsministeriets tilsyn*

BYGGETEKNISK ORIENTERING

Byggeri skal planlægges

Typisering, standardisering og modul

Man anvender mange forskellige målenheder i byggeriet. Der er metersystemet til de fleste hovedmål, der er fod og alen til træ længder, der er engelske og svenske tommer til rør og trætykkelser, og mureren regner med skifter og stenbredder. Fabrikanten af byggematerialer har så igen deres egne målenheder. Beklædningsplader fremstilles i en bredde på 122 cm, hver eneste køleskabsfabrikant har sine egne mål på skabene, tagplader af letbeton fremstilles 50 cm brede – kun meget få bygningsdele er lavet med henblik på byggeriets helhed.

Derfor har man i mange lande indledt et arbejde for gennemførelsen af en fælles, simpel målenhed – et fælles mindstemål på alle de enkeltdele, som tilsammen udgør en bygning. Dette modul er i Danmark, som i de fleste andre lande sat til 10 cm (1 dm). Dette mål er tilstrækkelig stort til at opnå en væsentlig reduktion af de mange vilkårlige cm- og mm-mål og samtidig ikke større, end at man stadig bevarer variationsmulighed i byggeelementerne. Men indførelse af byggemodulen gør det ikke alene. Man må også søge at nå frem til en række præferencemål for de enkelte byggelementer. For dørbredder vil for eksempel præferencemålene være 7, 8 og 9 dm, for vinduesbredder 6, 9, 12, 15, 18 dm. Sådanne præferencemål kan efterhånden fastlægges gennem standardblade, men som regel først efter indgående overvejelser. De skal være et multiplum af byggemodulen, de skal tage hensyn til boligmæssige krav, de skal passe til husets andre elementer – for eksempel murværk og murstensformater, og de skal muliggøre en rationel produktion og materialeudnyttelse.

Den foreslåede modulordning skulle give fabrikanterne større sikkerhed for salg af bestemte varestørrelser og samtidig sikkerhed for, at produkterne altid passer, at de har en „bestilt“ plads i bygningen. Herved vil arbejdet på byggepladsen i stadig højere grad kunne blive en montering af færdigfremstillede dele.

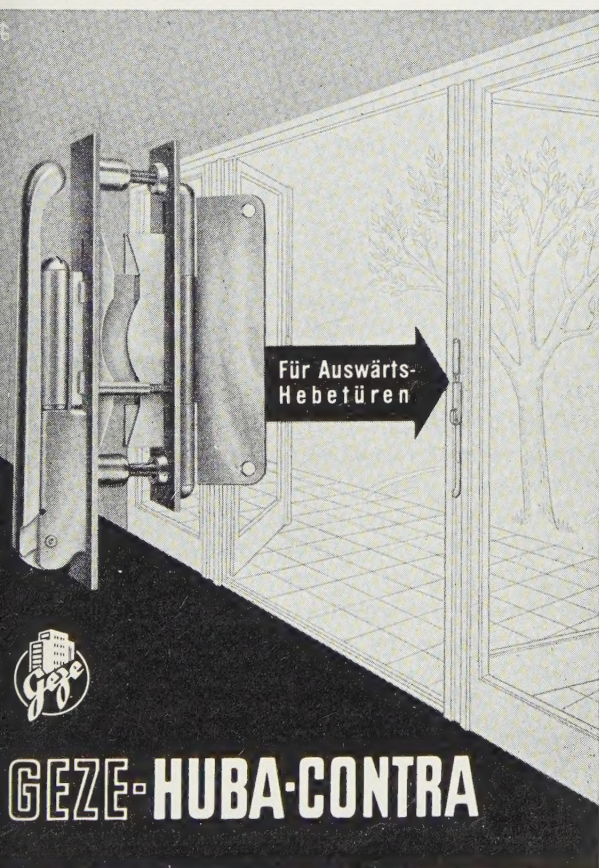
En modulordning vil derved også overflødig gøre den normale måltagning på byggepladsen, før enkelt-delene kan fremstilles. I det nuværende byggeri er det ganske almindeligt, at fagene må vente på hinanden for at få de nødvendige mål til den fortsatte produktion. Sætningen: „Alle mål tages på stedet“ er velkendt i arbejdsbeskrivelser. Men selv uden modulordning kan man nå vidt i retning af bedre samarbejde om målsætningen mellem fagene. Skal byggeriet gradvis industrialiseres, må man snarest vænne sig til at projekttere og arbejde med en på forhånd bestemt nøjagtighed. Fagernes tilvirkningsmål er forskellige. En karm på 120 cm kan ikke indsættes i et murhul på 120 cm. Man skal kende fuger og tolerancer, der skal anføres i beskrivelsen og eventuelt på de detailtegninger, der danner grundlag for tilvirkning og montage. Derved får man sikre tal at arbejde med, så „Ingen mål tages på stedet“.

GEZE-HUBA-KIPP er et løfte-, dreje- og vippebeslag, som løser ventilationsproblemet i den moderne bolig ved sin ekstra vippefunktion for altan og terrassedøre.

Det er også det ideelle beslag for meget store glasvinduer.

For de normale løfte-, dreje- og vippevinduer findes det lettere GEZE-beslag GEZE-HUBA-KIPP-JUNIOR.

3 ESSER fra GEZE for LØFTEDØRE

Som prikken hører til over i-et, således hører løftedøre til i de idag byggede huse. Om løftedørene går indad eller udad eller vippes:

For enhver mulighed findes hos GEZE et smukt og praktisk beslag.

GEZE-HUBA er grundtypen for al beslag til normale indadgående altandøre. GEZE-HUBA-JUNIOR er det lettere beslag for løftevinduer, som gør vinduet fuldstændig fri for træk.

GEZE-HUBA-CONTRA er løftebeslaget for en udadgående dør, en praktisk løsen for pladsproblemet, idet de udadgående døre skaffer mere plads indvendig. Denne konstruktion anbefales særlig for terrassedøre.

De hensigtsmæssige tilbehørsdele som indstillelig GEZE-snapper indstillelig GEZE-rulletap, GEZE-greb, HUBA-knop og GEZE-gulvskinne styrker særlig GEZE-løftedørsbeslaget.

For alle konstruktioner af GEZE-løftedørsbeslag står fabriken til tjeneste med konstruktionstegninger med alle detaljer (mål 1:1).

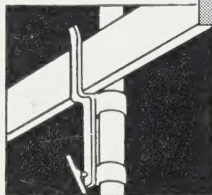
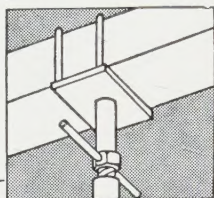
Forlang venligst de enkelte udførlige prospekter som fås hos landets førende forhandlere af isenkram og bygningsbeslag

Den bærende kraft ved forskalling..

Forskallingsstøtter efter teleskop-princippet, udført i danske stålrør. Er uforgængelig, praktisk og til direkte opsætning på etageadskillelsen. Brudbelastning: 3000 kg

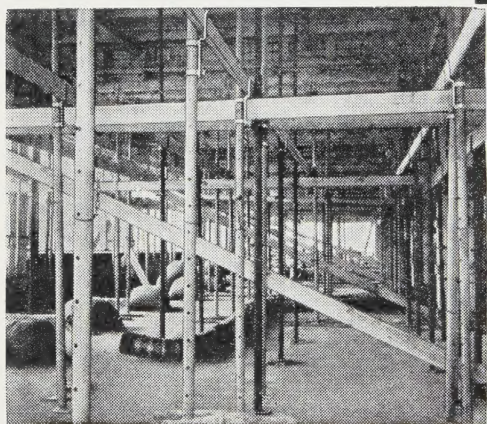
Foroven:

Gaffel for 4×4" understøtningsbomme – den billige trædimension.

Midtpå:

Flytteligt beslag for fastgørelse af 1" afsværtning.

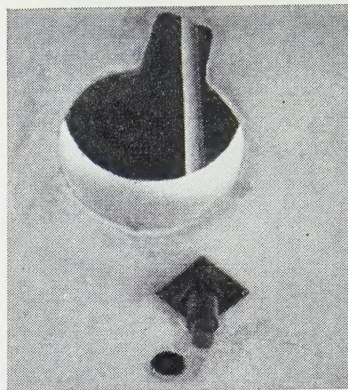

Støtter i brug ved stor etagehøjde: Kan varieres fra 2,10 – 3,30 m i højden. Grovindstilling med stålpiig, finindstilling med vingemøtrik. Ingen søm, kiler eller klamper. Samlede besparelse ca. kr. 2,20 pr. støtte. Heraf alene kr. 0,90 i arbejds løn.

SKANDINAVISK RØRFABRIK

HORSENS

TLF. (066) 24711

Modulstadie, hvorfra alle bygningens højdemål, koter for brystninger, dæk o. s. v. afsættes

Kravene om større nøjagtighed i byggeriet medfører, at man for det første må have sikre måleredskaber. Byggepladsens traditionelle måleværktøj, tommestokken, er ikke velegnet. Leddene slides og beskadiges, træet splintres, og målemærkerne forsvinder. Derfor anbefales målebånd af stål. Ved afsætning af højdemålene kan man anvende et modulstadie.

Nøjagtighedskravene medfører endelig, at angivelse af materialedimensioner bør være ensartede. For bygningssnedkerarbejds vedkommende er derfor opstillet et skema over de nøjagtige dimensioner på forarbejdet snedkertræ. På grundlag af dette skema har Komiteen for Byggestandardisering udsendt DS 1002: „Normaldimensioner på høvlet fyrretræ“.

Grundlaget for en fortsat industrialisering omfatter ikke blot en rationel tilrettelægning af byggeelementernes målsætning, men også af deres udformning. Modulordningen er et led i en standardisering af byggeriets enkelte elementer. Her tænkes især på standardiseringens typebegrænsende virkning. I stedet for mange næsten ens udformninger af samme byggeelement vil en enkelt gennemarbejdet type blive billigere og bedre. Det fremgår for eksempel af undersøgelserne af vinduesbeslag, hvor man ud af mere end 200 forskellige beslagtyper kunne udvælge 18, der opfyldte kravene til beslåning af almindelige vinduestyper.

Stadig flere og større bygningsdele fremstilles og færdiggøres udenfor byggepladsen med det dobbelte formål at nedbringe byggetiden og byggeprisen, og ofte tillige med det formål at forbedre kvaliteten. Netop i sådanne tilfælde er typeløsninger og fastlagte standarder af produktionsteknisk værdi. Eksempelvis har Byggeforskningsinstituttet taget affaldsskaktens typisering op til undersøgelse. Affaldsskakten har hidtil hørt til de bygningsdele, der blev tegnet og opført individuelt for hvert nyt hus, hvilket ofte har medført små og urimelige variationer i udformningen. Man har derfor forsøgt at fastlægge en typeudformning af hele skakten, således som den kan udføres af de forskellige hidtil anvendte materialer: beton, glaserede lerrør og eternitrør. Man kunne tænke sig en standardisering af skaktrørene med tilhørende grenrørsstykker, af indkastningslågen, af lågen til skarnboksen og af en hel skarnboks-unit med bæringer og låge. Med indførelsen af faste etagehøjder ville et etagehøjt skaktrørselement få interesse. En typisering af affaldsskakten og en standardisering af dens enkeltdele kræver imidlertid

GOD
BEDRE
BORK's

DET GÆLDER BÅDE
TAVLER og MØBLER

BORK's PATENTTAVLER A/S . TVEDVEJ . KOLDING
Telefon 4000

armerede

Durisol

tagplader

**høj varmeisolering og lav egenvægt i forhold til prisen
langsgående ventileringskanaler - god lydabsorption**

Type	Tykkelse cm	Bredde cm	Maks. længde cm	Vægt ca. kg/m ²	k-værdi u/tagpap	Tilladelig belastning incl. tagbeklædning i kg/m ² ved spændvidder i cm:						Maks. reakt. kg/m
						200	250	300	350	400	450	
T - 8	8	50	250	80	1,17	350	190					430
T - 10	10	50	300	95	0,96	490	345	210				588
T - 12	12	50	350	115	0,84	635	485	385	255			760
T - 14	14	50	400	130	0,75	790	605	480	330	220		930
T - 16	16	50	450	145	0,65		725	585	430	295	200	915
T - 18	18	50	450	160	0,58			675	515	355	245	1050
T - 20	20	50	450	170	0,54			782	615	430	305	1190

Specialplader udføres efter tegning

Alle typer kan også leveres med pudset underside

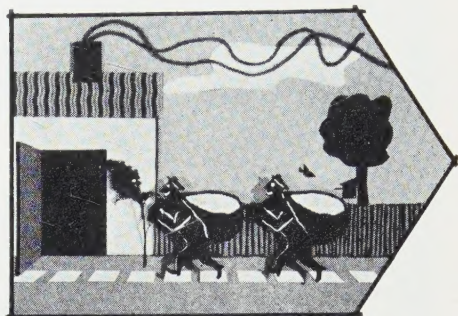
Godkendelse foreligger fra Københavns byggemyndigheder

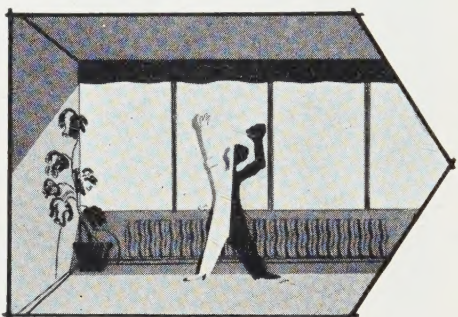
Tectum, Durisolfabrikken . Nørresundby . Tlf.: Aalborg 2 66 77

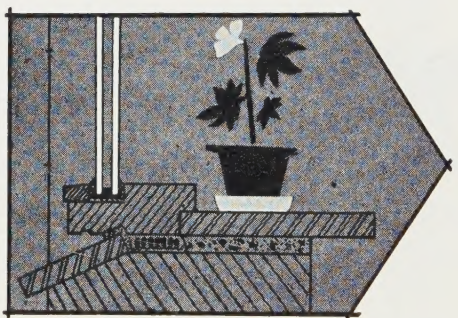
viser vej

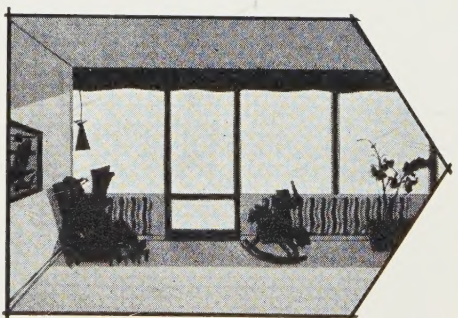
Stryg toppen af brændselsudgiften

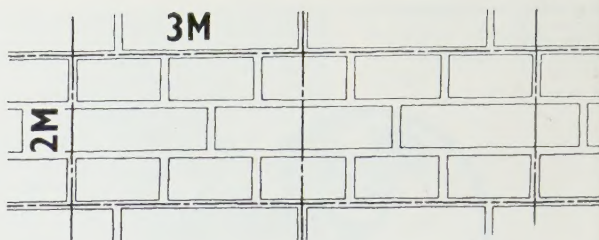
Spar den halve udgift til vinduespudsning

Cudoruden giver gode og enkle konstruktioner

Cudoruden giver en lys og lun vinduesplads

Også den murede mur passer ind i modulordningen, idet man benytter enheden 2 moduler i højden og 3 moduler i vandret mål

indførelse af ensartede konstruktive regler for hele landet. For øjeblikket har kommunerne vidt forskellige regulativer og stiller helt forskellige krav.

I mange tilfælde vil det være nødvendigt at tage forlængst „standardiserede“ bygningselementer op til fornyet undersøgelse. Det har man således gjort med tapetlængderne, som i mange år har ligget fast på 750 cm pr. rulle. Denne rullelængde er irrationel, fordi man i det normale nybyggeri kun kan få to tapetbaner af hver rulle foruden en stor og som regel uanvendelig rest på et par meter. Den almindelige fri rumhøjde i nybyggeriet ligger omkring 250 cm, men tapetsering i nye bygninger udgør kun 10–20 pct. af al tapetsering, og undersøgelsen krævede overblik over hele boligmassen.

Det viste sig, at den mest rationelle rullelængde til det danske forbrug er 1080 cm, hvilket også er foreslået som svensk standard og meget nær den engelske rullelængde på ca. 1050 cm. Ved en rullelængde på 1080 cm vil der for umønstrede tapeter blive en besparelse på ca. 9 pct. af tapetkøbet. For de mønstrede tapeter svinger besparelserne, men gennemsnitligt bliver de ligeledes omkring 9 pct. På grundlag af Byggeforskningsinstitutets undersøgelsesresultater er der udarbejdet en foreløbig Dansk Standard DS F 1001 for rullelængde, rullebredde og trykbredde for tapet.

SBI-TT

Kilde: Statens Byggeforskningsinstituts publikationer: Anvisning nr. 11, 1952; anvisning nr. 34, 1957; pjece nr. 3, 1956; studie nr. 1, 1949; studie nr. 19, 1956; rapport nr. 9, 1952 og særtryk nr. 2, 1949.

Monterbart hjerte på samleband

Den komplicerede og ofte sinkende arbejdsproces: monteringen af badeværelse førte allerede i 1931 amerikaneren Buckminster Fuller ind i arbejdet på at skabe en badeværelsesenhed færdig til montering.

Siden er forsøg af lignende art også blevet taget op i en lang række andre lande, som et led i den almindelige rationalisering af byggeriet. Vanskeligheden ved en produktion af så store bygningsektioner er iøvrigt i lige grad et spørgsmål om afsætning som fabrikationsteknik. For at man kan risikere de store investeringer, produktionen kræver, må der foreligge en vis garanti i form af et langtidsbyggeprogram eller aftaler mellem producent og en række store bygherrer.

Man håber, disse betingelser i tilstrækkeligt omfang er tilstede for „Skånska Cementgjuteriet“, som nu

(fortsættes på side A 382 og A 386)

AKTIESELSKABET CUDOGLAS

Fabrik: Korsør . Teknisk afd.: Ewaldsgade 9, København N, tlf. Luna 2801

Oplysninger hos alle glasgrossister . Leveres gennem glarmestrene

HYLOSAN

sikrer mod svamp, råd og **skadedyr...**

Ved at foreskrive HYLOSAN til alt træværk sikrer De bygherren mod overraskelser i form af råd, svamp og skadedyr.

HYLOSAN er et gennemprøvet produkt med bl. a. pentaklorphenol, og det giver den sikrest mulige imprægnering.

HYLOSAN er let at påstryge – det har stor indtrængningsevne – lader sig ikke udvaske af træet, og der kan males på HYLOSAN-impræneret træ. HYLOSAN er godkendt af Boligministeriet for anvendelse i statsstøttet byggeri.

HYLOSAN fås grøn, lysebrun og farveløs.

TAXOLEUM (blokhusefarve) med samme imprægnerende egenskaber fås i to smukke farver: mellembrown og mørkebrun.

Vi vil gerne sende Dem yderligere oplysninger.

København
C. *13.842

Holbæk
*1213

Horsens
*2 53 33

Hyg med TRÆ - byg med TRÆ Alle gode gange er **TRÆ**

TRÆBRANCHENS OPLYSNINGSRÅD Arkitekt m. a. a. Jørn Utzons eget hus

Monterbart hjerte på samleband

Monteringen af hjertet sker på samleband - vægge, gulve og loftet er af armeret beton

Slå fugt på flugt
SILICOL

GRAVQUICK A/S
Studiestræde 15, K. Byen 9972

Hus i Kalundborg, arkitekt m.a.a. Arne Jacobsen
Glarmester: Emil Nielsen, Kalundborg

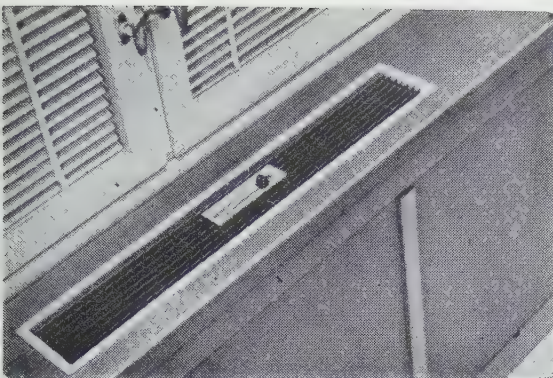
POLYVERBEL vinduesglaskvalitet

POLYGLASS spejlglasskvalitet

W. Røper-Petersen

Overgaden n. Vandet 45-47
København K . Tlf. Central 9260-13060

Se **HFB** side 116

Velovent-apparatet skjules af vindueskarmen og paneler, hvori også kan føres telefon- og el-ledninger. Løse lemme giver mulighed for let inspektion af apparaterne.

VELOVENT overfladiggør radiatorer, da opvarmning og ventilation sker gennem samme system. Det hindrer kuldenedslag fra vinduerne, er lydløs og giver ingen trækfølelser.

BESTEM SELV KLIMAET MED VELOVENT

Flåktfabrikens højhastighedssystem for opvarmning og luftkonditionering

Kun en enkelt indstilling – så får De straks den temperatur og det luftskifte De ønsker i Deres kontor, uafhængig af andre. Det er en af finesserne ved VELOVENT – højhastighedssystemet, der ideelt kombinerer opvarmning og ventilation i kontorer, hoteller, hospitaler etc.

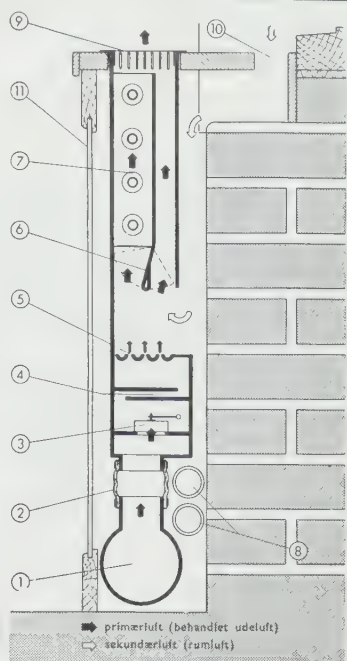
- Individuel, hurtig og økonomisk regulering
- Små ledninger – lille pladsbehov
- Ingen blanding af luft fra forskellige rum
- Automatisk luftmængderegulering. Altid samme luftmængde ved samme indstilling

SF LUFTEKNIK A/S

DATTERSELSKAB AF AB SVENSKA FLÅKTFABRIKEN

SF LUFTEKNIK A/S • AMALIEGADE 4 • KØBENHAVN K • TELF. MI. 5156

PRINCIPSKITSE AF INSTALLERET VELOVENT-APPARAT

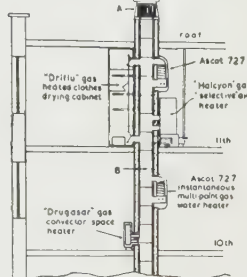
1. Primærluftledning.	kulerende varmt resp. koldt vand.
2. Elastisk muffe.	8. Rør for varme- eller kølemiddel.
3. Automatisk luftmængderegulator.	9. Indblæsningsventil.
4. Lydsluse.	10. Indtagning af sekundær luft.
5. Ejector.	11. Panel.
6. Spjæld.	
7. Batteri til eftervarmning og efterkøling med cir-	

Tre nævneværdige nyheder fra ASCOT

ASCOT 726 CENTRALVARMEOVN

er en gennemstrømningsovn til centralopvarmning af villaer og store lejligheder. Den arbejder efter circulations-princippet ved hjælp af en pumpe og opvarmer ethvert radiatorsystem; den har en høj nyttevirkning og er den mest økonomiske, gasfyrede centralvarmeovn. Type 726 er fuldautomatisk, helt lydløs og sikker, hænger på væggen, dækket af en hvidemalret kappe, og tager næsten ingen plads. Den forsyner hjemmet med behagelig varme, og temperaturen kan reguleres efter behov.

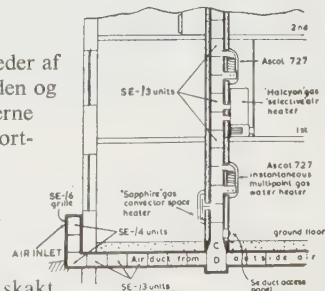

ASCOT 715

Den revolutionerende Ascot type 715 til flere tapsteder med dens enestående selvregulerende aftræk sikrer en økonomisk varmtvandsforsyning i alle moderne bygninger. Aftrækket er helt adskilt fra rummet, så hverken træk eller forbrændingsprodukter påvirker luften i rummet. Foruden til indbygning i ydermur er type 715 særlig egnet til installation i den fornylig opfundne luftskakt, placeret i det indre af huset.

LUFTSKAKTEN

Den lodrette, enkle luftskakt er opbygget af prefabrikerede enheder af ildfast cement og er åben i bunden og i toppen. Den forsyner apparaterne med luft til forbrændingen og bortleder forbrændingsprodukterne. Varmen fra disse forbrændingsprodukter udvikler en luftstrøm gennem skakten, således at mange apparater på forskellige etager kan tilsluttes den samme skakt.

Anvendelsen af luftskakte forenkler installationen og resulterer i en besparelse af byggeomkostningerne.

N. Chr. Hviid & Søn, Østerbrogade 3, København Ø.
(forhen : Dansk Gas Service)

Telefon : 5113/5111

facadeelementer

VELUX-facadeelementet er blevet til som et naturligt led i byggeriets industrialisering og leveres præfabrikeret i almindelige etagehøjder til montering mellem betondæk eller i plan foran disse.

For den projekterende arkitekt er VELUX-facadeelementet ved rige materiale- og farvemuligheder og sin lette virkning et inspirerende arbejdsgrundlag ved facadeudformningen.

Elementet bidrager ved kort monterings tid, minimale vedligeholdelsesomkostninger og ringe konstruktionsdybde til et økonomisk tilfredsstillende resultat.

Også teknisk opfylder det højisolerede letvægselement alle primære krav til en ydermur med hensyn til dagslystilførsel, ventilation samt isolation.

Kuldebroer, fuge- og falsutætheder er i konstruktion og montage nedbragt til et minimum.

VELUX

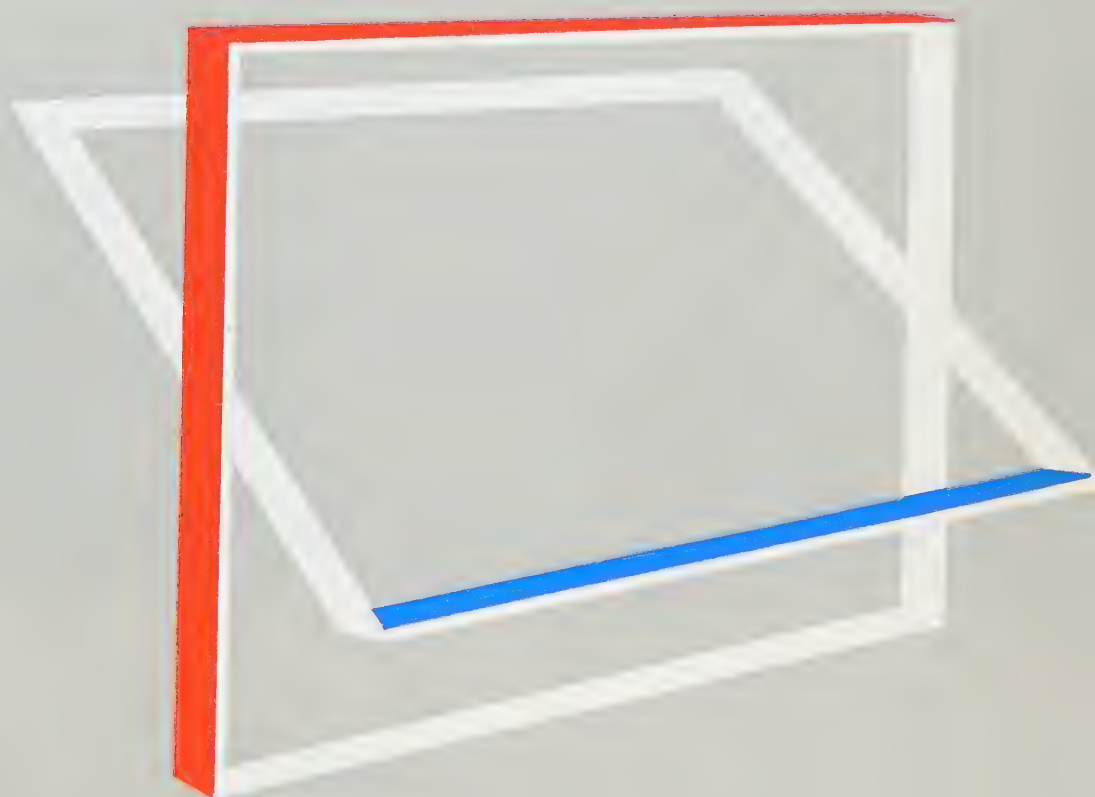
Med den hastige udvikling indenfor letvægtskonstruktioner melder der sig en række nye bygningstekniske problemer.

Vi forsøger til stadighed at holde os a'jour med de seneste forskningsresultater, og hvis De ønsker at gøre brug af vor viden og erfaring, er vore teknikere gerne og uden forbindende til Deres disposition.

V. KANN RASMUSSEN & CO. - VELUX A/S
MASKINVEJ 4 - KØBENHAVN-SØBORG - TLF. SØBORG *6570

uger — ikke måneder

ALUMINIUM-DÆKLISTE

IMPRÆGNERING

Otto Mønsted's Kollegium, opført 1936, A.S. Dominia arkitektafdelingen

PERSPEKTIVA

FACADER

vedligeholdelsesfri

TRÆ og METAL

Bikuben, Glostrup, opført 1955. Arkitekt m. a. a. Sverre Eske Kristensen

Standard-størrelser leveres med

Aluminium-dækliste på underrammen

Imprægnering af karmens yderside

Aluminium-persienner

P. V. C.-tætningslister

Firepunkts-lukning

Grunding

Priser pr. 1. juni 1958

Størrelse Udv. karm-mål		Type	Lys- nings- areal m ²	Glasfalsmål		Glas- tykkel- ser mm	Vægt kg	Fyr, som beskrevet excl. glas, ab fabrik incl. aluminiumpersienne Netto kr.
h	b			h mm	b mm			
1170	1180	9	0.97	1004	1014	3	25	231,-
1170	1300	9	1.09	1004	1134	3	28	242,-
1170	1420	9	1.21	1004	1254	3	31	253,-
1370	1180	9	1.17	1204	1014	3	30	252,-
1370	1300	9	1.31	1204	1134	3	33	264,-
1370	1420	9	1.45	1204	1254	3	35	274,-
1370	1780	8	1.83	1184	1600	3	46	386,-
1370	2020	8	2.11	1184	1840	4	49	405,-

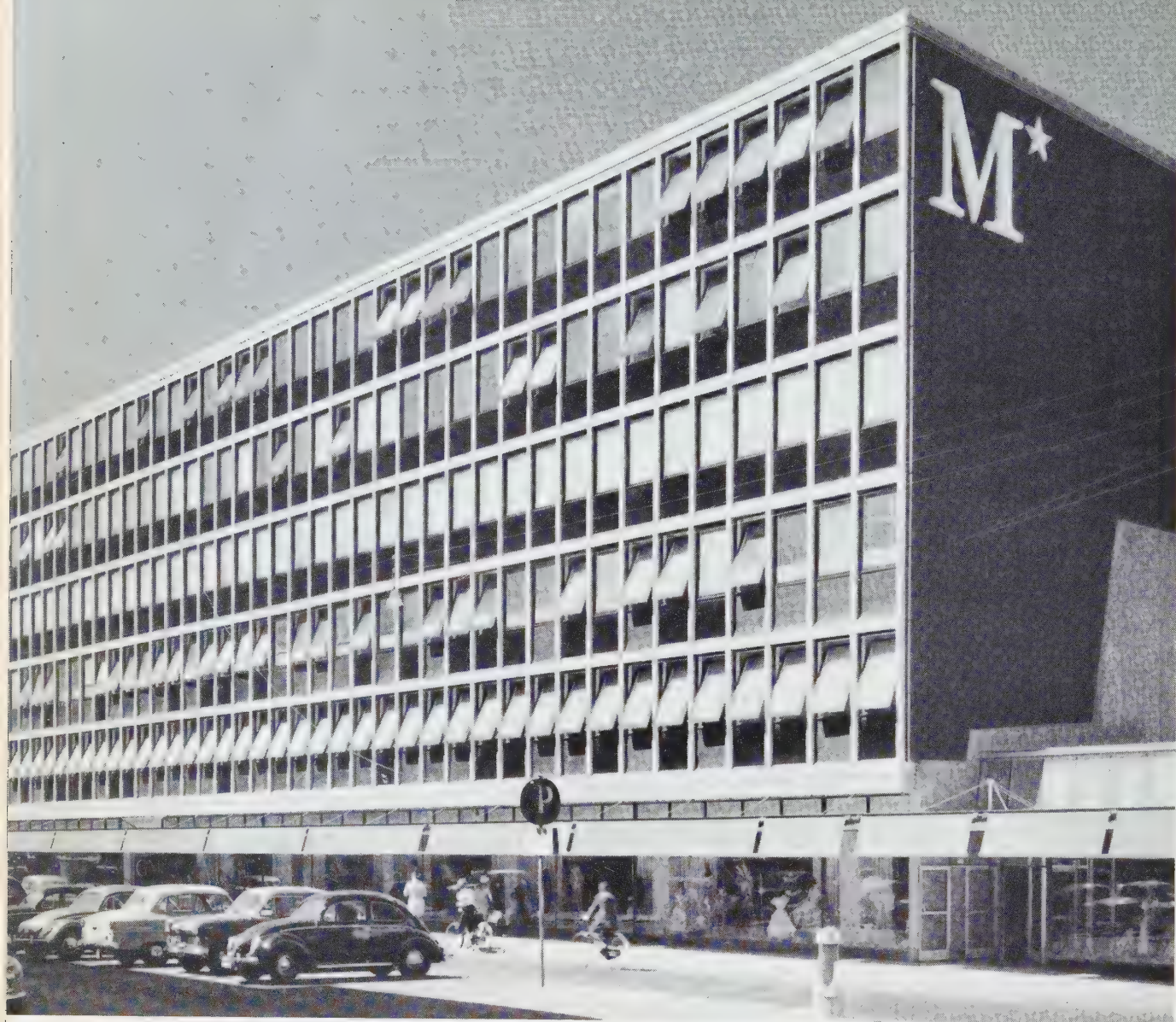
Specialstørrelser leveres efter opgivne mål

SALG og TEKNISK SERVICE

PERSPEKTIVA

VESTERBROGADE 18 — KØBENHAVN V — C. 7407

Jylland: A/S Tømrermestrenes Høleværk, Hjortensgade 23, Århus, telf. 2 71 00

Magasin du Nord, Aarhus, opført 1954. Arkitekter m. a. a. Erik Møller og Aage C. Nielsen

ELEMENTER

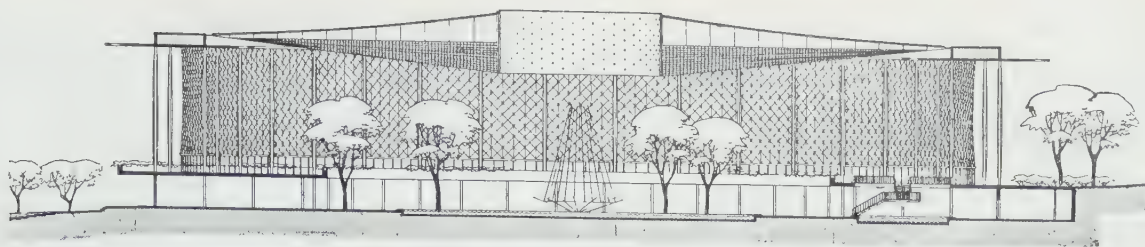
TRÆ

METAL

PERSPEKTIVA

VESTERBROGADE 18 — KØBENHAVN V — C. 7407

Jylland: A/S Tømrermestrenes Høvleværk, Hjortensgade 23, Århus, telf. 2 71 00

U.S.A.'s pavillon, tegnet af E. D. Stone, er et rendyrket eksempel på den neoklassicisme, der synes at vinde frem i U.S.A. Det ophængte tag er en teknisk præstation

Verdensudstillingen i Bruxelles

Inciterende, provokerende, irriterende – men i hvert fald ikke kedelig er verdensudstillingen i Bruxelles. Denne vældige manifestering af menneskets stræben må fængsle enhver, der møder tilværelsen med blot en smule nysgerrighed.

Med eksempler på det ypperste vor tid har frembragt af kunst og teknik rummer udstillingen en sum af oplevelser, der fuldstændig overskygger det banale og talentløse. Det er nemlig også rigeligt repræsenteret. Den, der møder med ønsket om at se det hele, vil forsluge sig og køre træt. Man må vælge. Det er let at finde de ting, der ligger indenfor ens interesseområde, og ikke mindst hvis det er byggekunst og teknik.

Arkitekturen

Et amerikansk ægtepar, der havde givet afkald på at se det hele, stak næsen indenfor i den finske pavillon, men retirerede omgående med bemærkningen: "This is for architects". Den bemærkning er der blevet slidt på. Der var heldigvis meget for arkitekter på verdensudstillingen.

Men bemærkningen kan også nok give anledning til visse overvejelser. Der er utvivlsomt kredse, der med skadefryd konstaterer, at arkitekterne tegner for hinanden. Det er imidlertid en kortslutning. Ethvert eksperiment indenfor kunstarterne vil selvfølgelig først møde forståelse hos kunstens udøvere. Den ærlige kunstner arbejder simpelthen uden skelen til popularitet. Det hænder jo, at han alligevel opnår den.

Arkitekturen på verdensudstillingen var afvekslende og af en overraskende høj standard. Men af egentlige arkitektureksperimenter var der kun få. Enkelte af de store udstillinger har været skelsættende i den arkitektoniske udvikling. Denne bliver det næppe. De to bedste pavilloner, den finske og den tyske, anvendte begge kendte arkitektoniske udtryk. De er karakteristiske for tiden – næppe for fremtiden. Mies van der Rohes pavillon for Tyskland på verdensudstillingen i Barcelona i 1929 varslede en arkitektur, der utvivlsomt nu har nået sin kulmination, blandt andet med den tyske pavillon i Bruxelles i år.

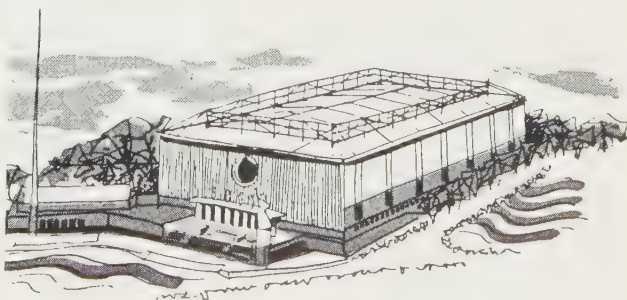
Den spådom, der har ligget i tidligere udstillingsbygninger – foruden den nævnte af Mies van der Rohe f. eks. Louis Sullivans i Chicago, 1893, Bruno Tauts glashus i Köln, 1914, Le Corbusiers Esprit Nouveau i Paris, 1925, og Sakakuras japanske pavillon i Paris,

1937 – den spådom søger man selvfølgelig at finde i Bruxelles, 1958.

Men er den der? Er det den spanske pavillon? Det er i hvert fald den eneste, hvor man møder nye udtryk, formet med sikker hånd. I Philips' lille udstillingsbygning møder man den nye Le Corbusier, den modellerende arkitekt. Med kirken i Ronchamps brød Le Corbusier med den geometriske arkitektur til fordel for en friere formet arkitektur. Det er forståeligt, at billedkunsten kan arbejde med spontane udtryk. Bygningskunsten derimod kræver lange overvejelser, der hindrer virkelig spontanitet. Ikke desto mindre fornemmer man i Le Corbusiers pavillon for Philips noget spontant hinsides det logiske, et telt i jernbeton. Det er provokerende, men vil næppe blive toneangivende.

Avancerede konstruktioner

Arkitekturen er ikke en fri kunst, den er bundet af de konstruktive og brugsmæssige krav. Men netop på en verdensudstilling søger man at slække disse bånd mest muligt. En verdensudstilling er en realisering af det hidtil urealisable. Derfor kunne man vente nye dristige former, muliggjort af ingeniørkunstens seneste landvindinger. Men i stedet for at lade formen være den krævende, er det i mange tilfælde ingeniørerne, der har stillet sig selv de vanskeligst tænkelige opgaver – uden tanke på formen. Det gælder især udstillingens vartegn Atomium, et 100 m højt atomsymbol, og den franske pavillon. Begge er imponerende af størrelse og konstruktiv dristighed, men uden spændstighed i formen, udtryksløse, men den tekniske præstation er dog synlig. I U.S.A.'s bygning er en teknisk seværdighed kamoufleret så næppe nogen erkender den. Arkitekten E. D. Stone har tegnet en cirkulær bygning

Sovjetunionens pavillon, en kæmpebygning, der kan demonteres og genopstilles. Tegningen er på flere punkter misvisende, men antyder konstruktionsprincippet

ikke ulig hans ambassadebygning i New Delhi. Bygningen har en diameter på 103 meter. Det vældige glastag er ikke understøttet. En åben ring over hallens midte er ophængt i kabler, som spænder fra den svære betonring, der dækker ydervæggen. Et elegant, men temmelig upåagtet ingeniørarbejde.

Mange andre byggetekniske mærkværdigheder kunne studeres på udstillingen, men det var kun sjældent i følgeskab med god arkitektur.

Udstillingsteknikken

Bygningernes brugsværdi lægger man normalt stor vægt på ved vurderingen. Her er det altså værdien som udstillingsbygninger, der tæller. Det er forbløffende at se, hvor forskelligt man har angrebet problemet. De to hver for sig fremragende udstillingsbygninger, den tyske og den finske, er vidt forskellige. Den tyske er en gruppe af åbne glaspavilloner, den finske en lukket træbygning med kunstlyseffekter. Men i begge danner bygningerne og deres indhold en enhed. Denne overensstemmelse mellem bygningen og dens indhold af montrere, tribuner, barer og restauranter er så selvfølgelig et krav, at man kun venter at finde få undtagelser. Det skulle jo netop være fordelene ved de temporære bygninger, at de kan formes efter indholdet. Og så var virkeligheden den beskæmmende, at kun ganske få udstillinger var præget af denne enhedsidé. Mest konsekvent var det gennemført i den spanske – den var simpelthen uden kompromisser. Desuden var den japanske, den norske, den tyrkiske, den brasilianske og tildels den svejtsiske præget af denne selvfølgelig grundidé.

I de største udstillinger var det derimod helt glippet. Sovjetunionens vældige bygning var i et acceptabelt anonymt formsprog, betinget af anvendelsen af prefabrikerede elementer og en montageteknik, der var ganske imponerende. Men inde i bygningen mødte man hele den symmetriske monumentalitet, der kendetegnede Sovjetunionens pavilloner på tidligere verdensudstillinger. I U.S.A.'s klassicistiske bygning stritter den store hal af kubiske pavilloner med damemoder, icecreambar, børneparkering, arkitekturudstilling o.s.v. – uden indre eller ydre idemæssig sammenhæng.

Den franske kæmpehal lignede en parodi på en industrimesse i Forum. Den italienske var en papastiche med et indhold af billig smartnes.

Udstillingsteknisk byder verdensudstillingen på et fantastisk studiemateriale. Enhver form for blikfang er taget i anvendelse. Ja, der appelleredes simpelthen til alle sanser – selv til den sjette.

Den britiske udstilling, der arkitektonisk var en slem rodebutik, var udstillingsteknisk værd at studere. Utvivlsomt nød den stor publikumsyndest. I erkendelse af, at de færreste orker at læse mere end nogle få ord i sammenhæng, var alt lagt til rette for automatisk fodring. I en jævn strøm ledtes de besøgende forbi imperiets symboler og videre forbi en række oplysninger om britisk videnskab og tekniks seneste frembringelser, det kunstige hjerte, overlydsluftfar-

tøjer, atomteknik, landbrugskemi o.s.v., alt serveret i levende billeder og lydeffekter. I de buldrende mørke rum samler lyseffekterne hele opmærksomheden. Også humoren og selvironien havde fået en plads. Det var særdeles effektivt, men ucharmerende. Udstillingen var uden atmosfære. Her drømte man ikke om at opholde sig længere end nødvendigt.

Denne udstillings modstykke var den spanske og den tyske, hvor udstillingsmontrere, podier o.s.v. var æstetiseret til en grad, der nærmede sig kamuflage. Det krævede en betydelig personlig indsats at tilegne sig den viden udstillingerne bød på. Til gengæld trivedes man disse steder. Der var rigeligt med siddepladser, en åbenbar gæstfrihed. Men nogen større popularitet nød de to udstillinger tilsyneladende ikke.

Svejts var gået en mellemvej. I et venligt miljø kranse af bygninger i en behersket modernisme demonstreredes en højt udviklet udstillingsteknik. De meget smukke arrangementer vidnede bl. a. om Svejts' fine grafiske kultur. Næppe i nogen anden udstilling blev der drevet turistpropaganda med så stort talent.

Øst – vest

Med en vis nysgerrighed søger man på verdensudstillingen resultaterne af arkitekturdebatten i Østeuropa. Sovjetunionen møder som allerede nævnt med en udstillingshal uden arkitektoniske attributter. De vældige ydervægge er et spinkelt aluminiumsprodseværk med glas, båret af et indvendigt stålskelet – tilsyneladende ved hjælp af kabler fra ydervæggens overkant til den opragende stålkonstruktion. Hallen er 150 m lang og 72 m bred. Om nogen bevidst arkitektur er der knap nok tale, men formen er dog fjernt fra Moskvas kransekagemonumentaltet. Den lever imidlertid stadig inde i hallen i selskab med sputnik'er og rubel-grin.

Jugoslavien (der hverken er øst eller vest), Ungarn og Tjekkoslaviet viser derimod en klar modernistisk tendens. I et internationalt formsprog, blottet for regionalt særpræg, har de tre lande med stor dygtighed formet absolut seværdige udstillingsbygninger.

Har man bebrejdet de østeuropæiske lande deres tidligere afstandtagen fra internationalismen i arkitekturen, er man nu næsten tilbøjelig til at beklage manglen på nationalt særpræg. Specielt i den ungarske pavillon var det dog lykkedes at skabe en national atmosfære, især gennem de storartede eksempler på kunsthåndværk, billedkunst og musik.

Det nære og det fjerne østen havde et par fine repræsentanter. Helt uventet mødte Tyrkiet med en arkitektonisk bemærkelsesværdig udstilling. Og som ventet havde Japan en fin bygning.

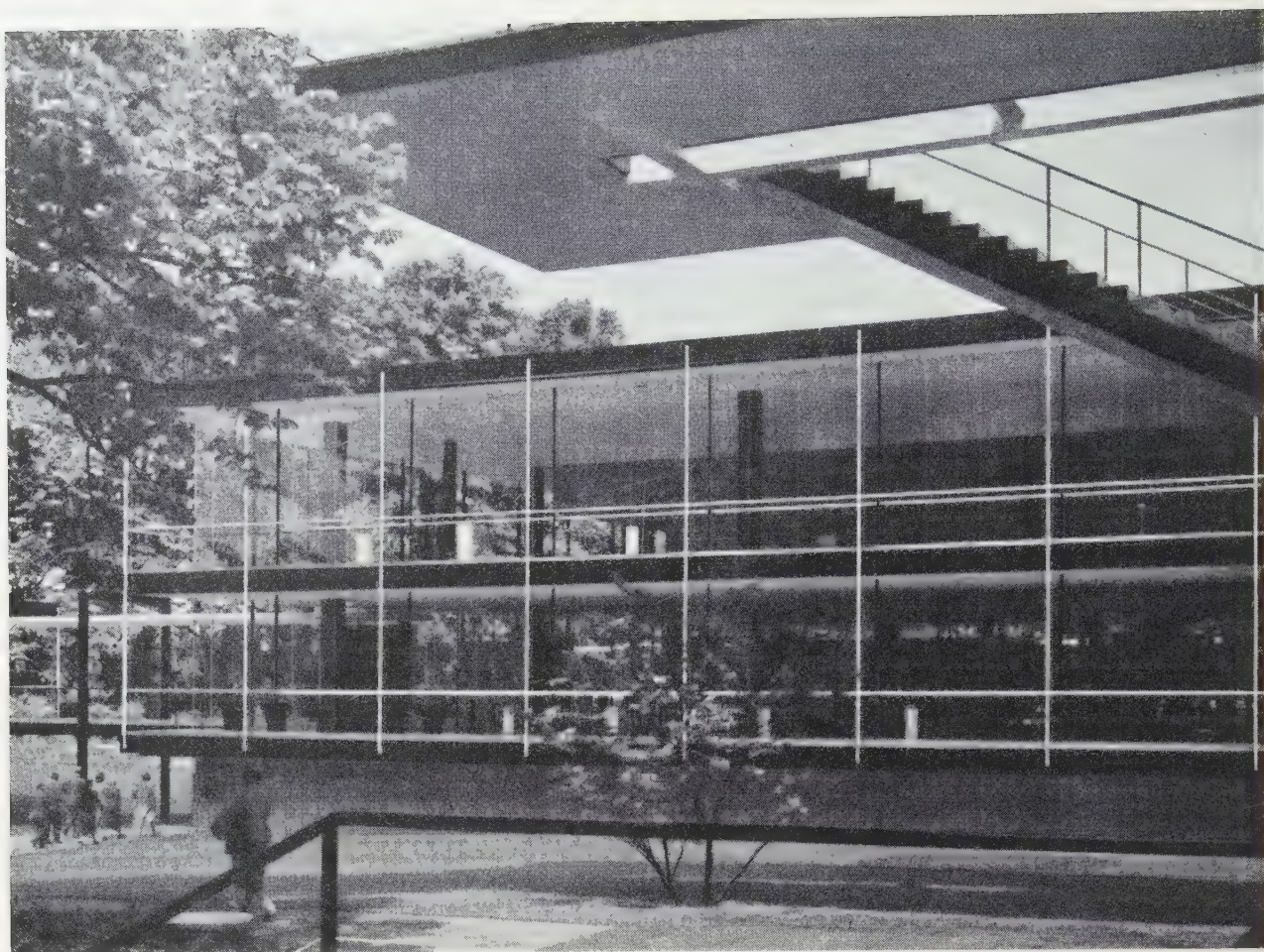
Hvis vi regner Sovjetunionen for den dominerende repræsentant for det politiske østen, må vi vel regne U.S.A. for vestens tyngdepunkt. Det er som nævnt ambassadearkitekten Stone, der har tegnet U.S.A.'s pavillon. Han er utvivlsomt med sin pyntelige klassicisme en rigtigere repræsentant for amerikansk arkitekturopfattelse end Frank Lloyd Wright og emigrantarkitekterne. Det er en arkitektur uden dikkedarer,

Den jugoslaviske pavillon, tegnet af V. Richter, er i vesteuropæisk Bauhaus-maner. I det her viste udsnit er det gjort med en vis sikkerhed. Den anden del af bygningen var rendt fra arkitekten

Den ungarske pavillon, tegnet af L. Gados, er et modernistisk bygværk fjernt fra den østeuropæiske nyklassicisme, der i de første efterkrigsår blev præget fra officielt hold. Det er en pavillon med originale træk, gennemført med stor dygtighed. Den har maleriske virkninger, der klæder en udstillingsbygning. Den lyse, reliefmønstrede façadebeklædning er udført i aluminium.
Sovjetunionens pavillon anes i baggrunden

Den konstruktive dristighed, som næsten alle udstillerne demonstrerede, var på den tyske pavillon repræsenteret af en ikke understøttet trappe, der dannede forbindelse mellem to gangbroer

storslået, men ikke uden charme, letfattelig. Her kan alle være med. Men som kunstværk rangerer den ikke højere end en pyntelig bonboniere. Indholdet var iøvrigt også en slags sukkerstads.

Som skandinaver følte man sig heldigvis godt repræsenteret af Finland og Norge. Og skal man endelig finde en generalnævner for vesteuropæisk arkitektur, må det blive den tyske udstillingsbygning.

De bedste udstillinger

Tyskland

Arkitekterne Sep Ruf og Egon Eiermann har ansvaret for verdensudstillingens arkitektoniske overraskelse. I de ca. 15 år den sorte reaktion herskede i Tyskland emigrerede eller døde de bedste arkitekter. Dette i forbindelse med krigens omvæltninger fremkaldte et fuldstændigt brud med den moderne bygningskunst, der under Weimarrepublikken nåede international anseelse. Som allerede nævnt vakte den tyske pavillon på verdensudstillingen i Barcelona, 1929, betydelig opsigt. Mies van der Rohe's bygning i stål og glas var indledningen til en arkitekturretning, der, selvom den langtfra blev eneherskende, kom til at præge udviklingen i U.S.A.

På verdensudstillingen i Paris, 1937, tegnede Albert Speer den tyske pavillon, der med sine monumentalformer til forveksling lignede Sovjetunionens.

Tyske arkitekter har i årene efter krigen søgt at hele bruddet, men hidtil uden særlig held. For eksempel lykkedes det ikke de tyske arkitekter at hævde sig på den internationale byggeudstilling i Berlin, 1957.

De sidste år har dog vist flere eksempler på god bygningskunst med en tydelig forbindelse tilbage til den præ-nazistiske arkitektur. Tyskerne lukkede Bauhaus Dessau. Det er Amerikas fortjeneste, at tyske arkitekturtraditioner overlevede.

Ruf og Eiermanns udstillingsbygning, der består af otte pavilloner er ikke alene det endelige udtryk for en heling af bruddet, men tillige et bevis på tyske arkitekters tilbagevenden til den internationale skueplads. Med overbevisende sikkerhed har de to arkitekter demonstreret hvilken frodighed, der bor i det modernistiske formsprog.

Overfladiske kritikere, bl. a. i den tyske dagspresse, har kaldt den tyske udstilling gold perfektionisme. Men sandheden er, at det tyske anlæg bød på flere arkitektoniske oplevelser og mere afveksling end nogen anden udstillingsbygning i Bruxelles. Det gennemarbejdede – det visse kritikere kalder perfektionisme – er karakteristisk, men uden betydning for den åndfuldhed og spænding, der besjæler disse bygninger.

Ved en suveræn udnyttelse af grundens og beplantningens muligheder, var der skabt et miljø, der kun i ringe grad blev forstyrret af de omliggende udstil-

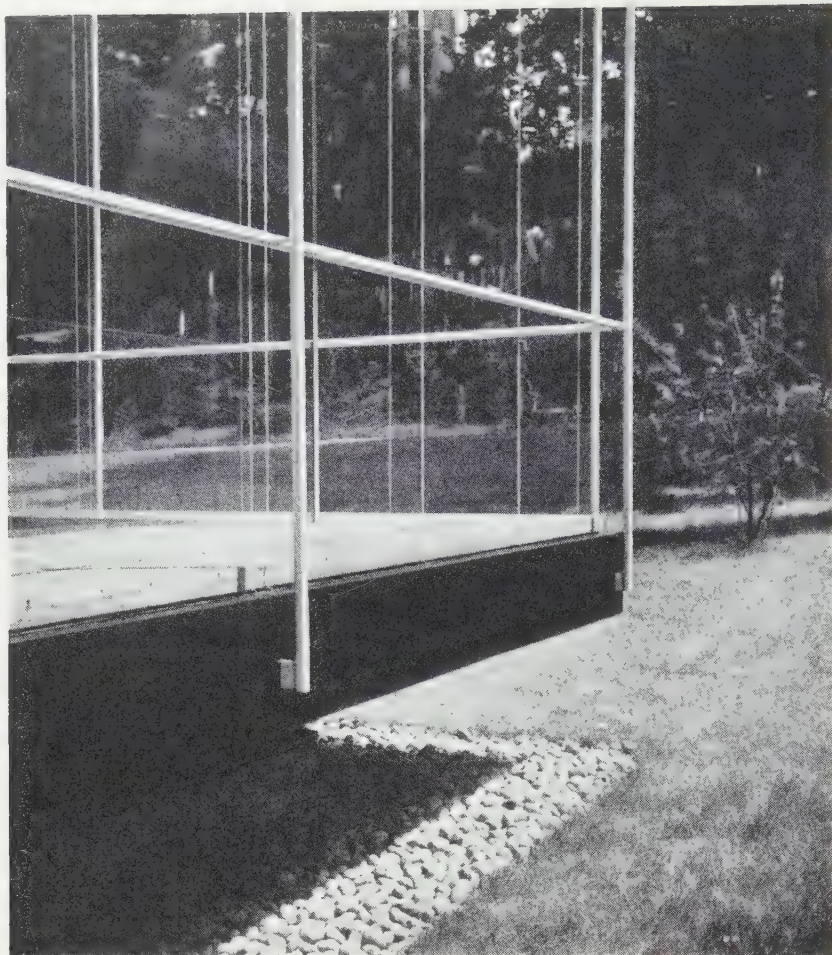
Sep Ruf og Egon Eiermann: Tysklands pavillon. Det var et stort anlæg, men opløst, så det ikke blev en anmassende kraftpræstation, som for eksempel den franske. Denne taktfulde fremtræden er ikke blevet påskønnet af det tyske erhvervsliv og dets presse. Arkitekturen knytter forbindelsen tilbage til Bauhaus-traditionerne

En af hvilepladserne på den tyske udstilling. De store kurve, der er anvendt både som parasoller og bænke, klædte de præcist tegnede bygninger

Alle fotografier til denne artikel er forfatterens optagelser

Ikke blot helheden men også detaljeringen er sikkert gennemført i de tyske udstillingsbygninger. Påvirkningen fra japansk bygningskunst (specielt fra sommervillaen Katsura) kom tydeligst frem i den udkragede bro, der omskrev alle bygninger. Stensengen under broen er typisk japansk påvirkning. Spejlglasruderne, der næsten umærkeligt lukkede rummene, sidder mellem stål søjlerne. Ruderne afsluttes foroven uden sprodse ca. 50 cm fra loft. Der er ingen stål søjle i bygningens hjørne. Ruderne stødes simpelthen i hjørnet, hvorved rumfornemmelsen yderligere forflygtiges

lingsbygninger. Det kuperede terræns niveauforskelle er helt ubesværet optaget i bygningsanlægget. Til indtrykket af tvangfrihed bidrog haveanlægget, der var projekteret af professor Walter Rossow.

Tysklands udstilling var en af de få, man ikke blot gennemtravede, men hvor man fik lyst til at opholde sig for at få udstillingshalløjlet lidt på afstand.

Bygningernes bærende konstruktion var udført af spinkle profilstål udfyldt med spejlglas. Samspillet mellem udstillingsrum og beplantningen af store træer var udnyttet effektivt.

Bygningerne havde en finish som et permanent bygværk, men det temporære var karakteriseret på flere måder. De store ruder gik ikke helt til loft. En ca. 50 cm bred spalte gav bygningerne en lethed og luftighed, der kun kan tolereres i en sommerpavillon. Bygningen kunne tydeligvis demonteres og genopstilles andet sted. Bygningerne var ikke tyngt af isolering og varme anlæg.

Farverne var uhyre enkle, sort, hvidt og umalet træ. Ikke alene i den beherskede farveholdning, men også i adskillige detaljer sporede man en tydelig påvirkning fra japansk arkitektur. Det tydeligste træk var den smalle gangbro, der hævet over terrænet løb langs facaderne.

Finland

Den finske arkitekt Pietilä hører til Aalto-skolen. Den pavillon, han har tegnet til verdensudstillingen kan ved første betragtning minde om et arbejde af Aalto. Det er organisk træarkitektur, vanskelig tilgængelig, uden påtrængende effekter.

Det er ikke først og fremmest eksteriøret, der gør et besøg i den finske pavillon til en oplevelse. Mens der i den tyske udstilling var en næsten umærkelig grænse mellem ude og inde og næsten umærkelige rumvirkninger tilstræbte den finske den optimale kontrast og en næsten håndgribelig rumfornemmelse.

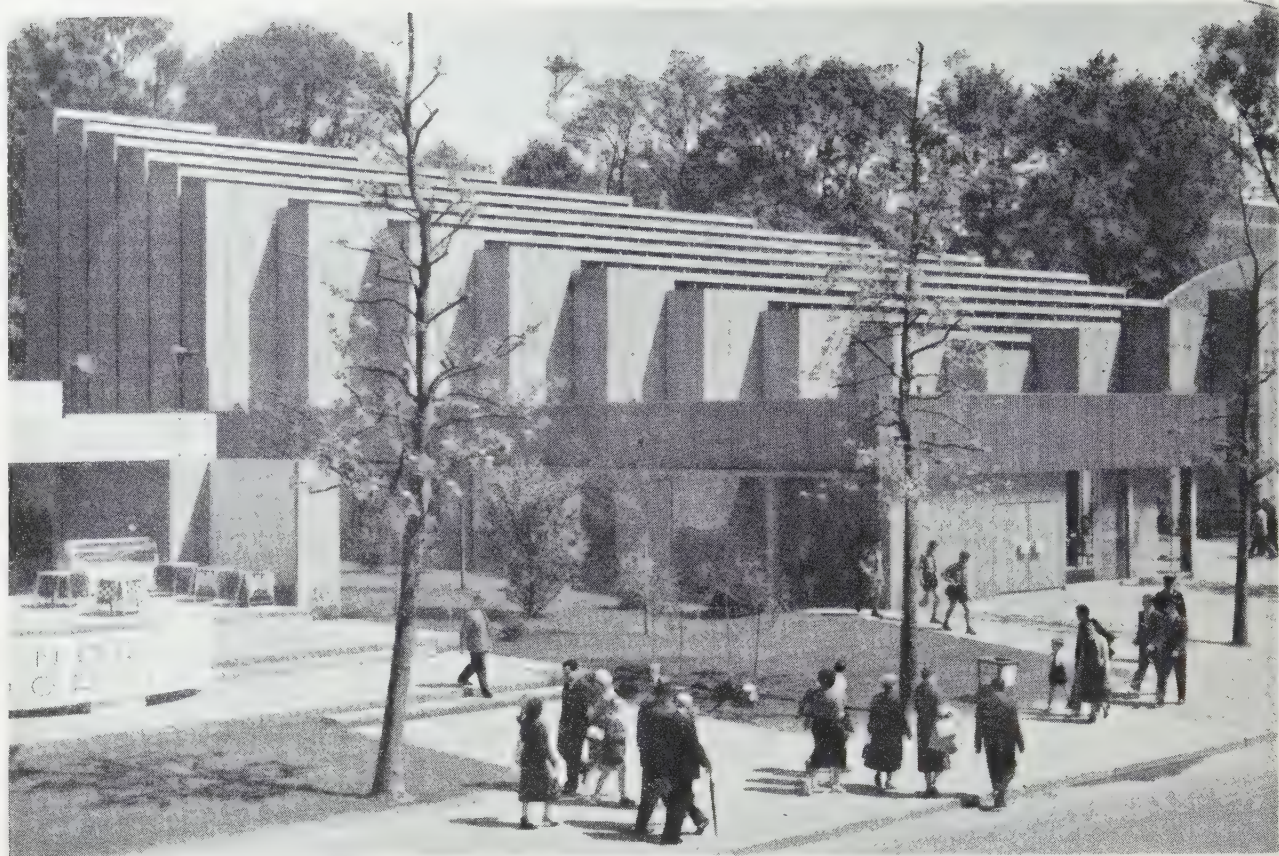
Udefra skønnede man, at nogle synlige spalter i det krystallinske opbyggede tag, måtte give en dramatisk ovenlysvirkning i det høje udstillingsrum. Spalterne var imidlertid ikke synlige indefra.

Bortset fra en smule dagslys, der sivede ind fra de lave siderum, var det høje centralrum udelukkende, men meget virkningsfuldt kunstbelyst. Den rutinerede Tapio Wirkkala havde formet en udstilling, der i forening med den store træhal skabte en fortættet atmosfære. Man følte sig næsten anbragt dybt inde i en finsk nåleskov.

Det udstillede kunsthåndværks høje kvalitet bidrog selvfølgelig til det behag, man følte ved at færdes i disse omgivelser.

*Sep Ruf og Egon
Eiermann: Tysk-
lands pavillon på
verdensudstillingen
i Bruxelles, 1958*

Den finske pavillon. Spalterne i tagkonstruktionen er kun tilsyneladende en ovenlyskonstruktion. Norge er nærmeste nabo til den finske pavillon

Norge

For beskedne midler havde S. Fehn skabt en udstillingspavillon, der arkitektonisk hævdede sig udmærket. Træet var det dominerende materiale, men i modsætning til den finske havde den ikke noget regionalt særpræg. Der var ganske fine rum- og lysvirkninger, men der savnedes en dominerende arkitektonisk idé.

Ikke mindst på en stor international udstilling, hvor man deltager for at blive bemærket og husket, er det meget afgørende, at bygningen har en klar signatur. Der er utvivlsomt flere, der husker Thailands lille tempel-pastiche end Norges stilfærdige hæderlighed.

Men Norge var der dog. Danmark gjorde sig – som bekendt – interessant ved sin fraværelse.

Spanien

Her i landet kender man ikke meget til Spaniens moderne bygningskunst. Men man ved dog, at en sådan findes. Kvantitativt er den langt mindre end f. eks. Italiens og Sydamerikas.

Umiddelbart ville man ikke vente, at der i Spanien fandtes forudsætninger for det, der i almindelighed forstås ved progressiv arkitektur, d.v.s. at formsproget er frigjort fra tidligere arkitekturperioders. Men både på billedkunstens og filmens område har de seneste år vist overraskende eksperimenter – så hvorfor ikke på arkitekturens.

Arkitekterne Vasques-Molezun og Corrales Gutierrez havde tegnet en udstillingsbygning, hvor hovedmotivet var en sammenstyknings af sekskantede ele-

menter. Som i en celleopbygget organisme hindrer de ensartede grundelementer ikke en rig ydre form. Dette artistisk bestemte modulsystem træffer man jo hos adskillige arkitekter. Frank Lloyd Wright har anvendt det flere gange. Den svejtsiske udstilling er opbygget af sekskantede pavilloner. Også de danske arkitekter Karen og Ebbe Clemmensen har anvendt motivet, senest i et projekt til konkurrencen om et kunstmuseum i Aalborg.

De spanske arkitekter arbejder med 3-meter modul i plan og 1-meter modul i højden. Bygningen kan demonteres i elementer og genopstilles under helt andre vilkår. Bygningens gulv kan tilpasses ethvert terræn og dens ydre form varieres efter forholdene.

I den spanske pavillon går sekskantmotivet igen i monter, tribune og i restaurantens terrasser. Ved vertikale forskydninger af gulvet, der her følger det kuperede terræn, og af tag-elementer er interiøret dramatiseret. Det understreges af den meget levende ovenlysvirkning, der er muliggjort ved tagelementernes forskydning. Når skyerne legede belysningsmestre og kastede skarpe solstrejf over bygningen kunne man opleve et fantastisk lysspil i de mørke søjlehaller. Stålkonstruktionen med de mange søjler kan godt lede tanken hen på maurisk arkitektur. Omend forbindelsen er uhyre spinkel, fornemmer man dog i rummene et regionalt særpræg – eller måske blev man blot besnæret af den dæmpede spanske musik, der fulgte én overalt.

Farverne er dyster mørkegråt og sort og umalet træ. Men de dannede en storartet baggrund for de

Den finske pavillon, tegnet af Pietilä og indrettet af Wirkkala, har et meget virkningsfuldt hovedrum, der udelukkende er belyst med kunstlys. Sidebygningen, der står i åben forbindelse med hovedrummet, har store ruder. Det er som om mørket fra det store rum æder sig ind på tingene

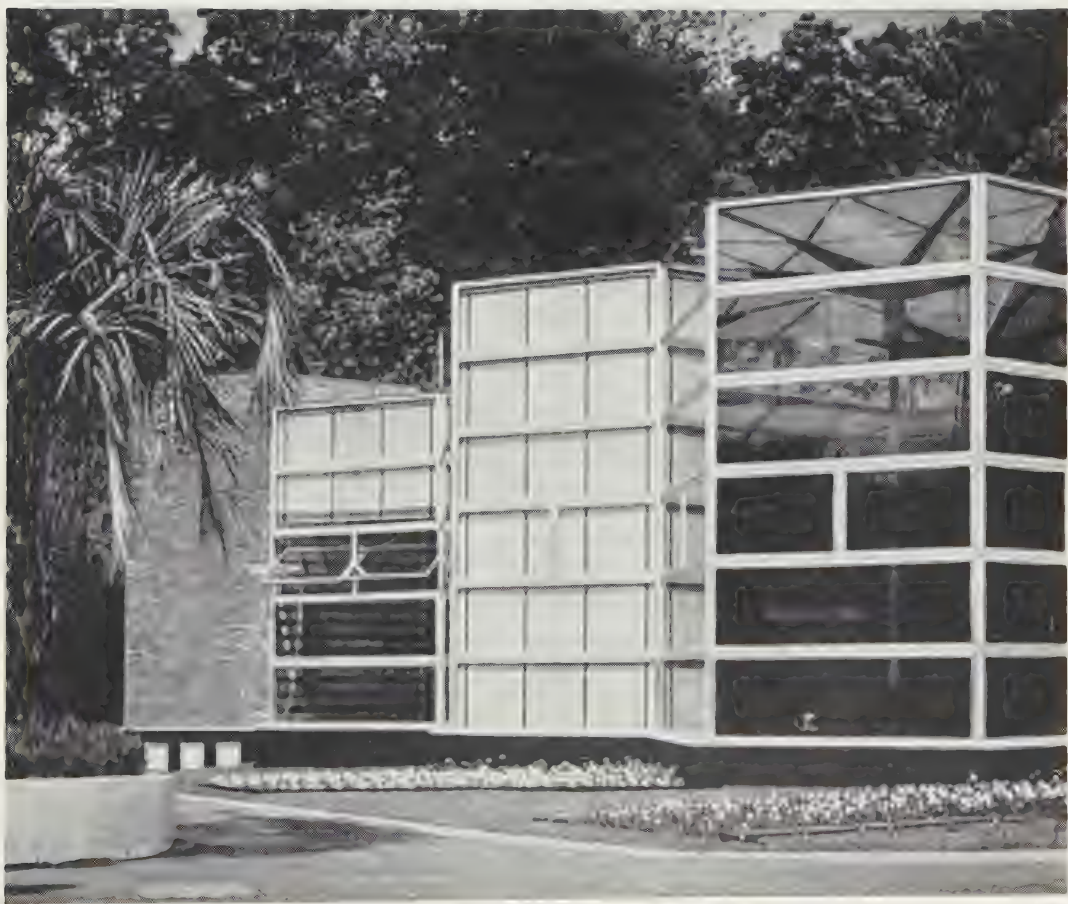
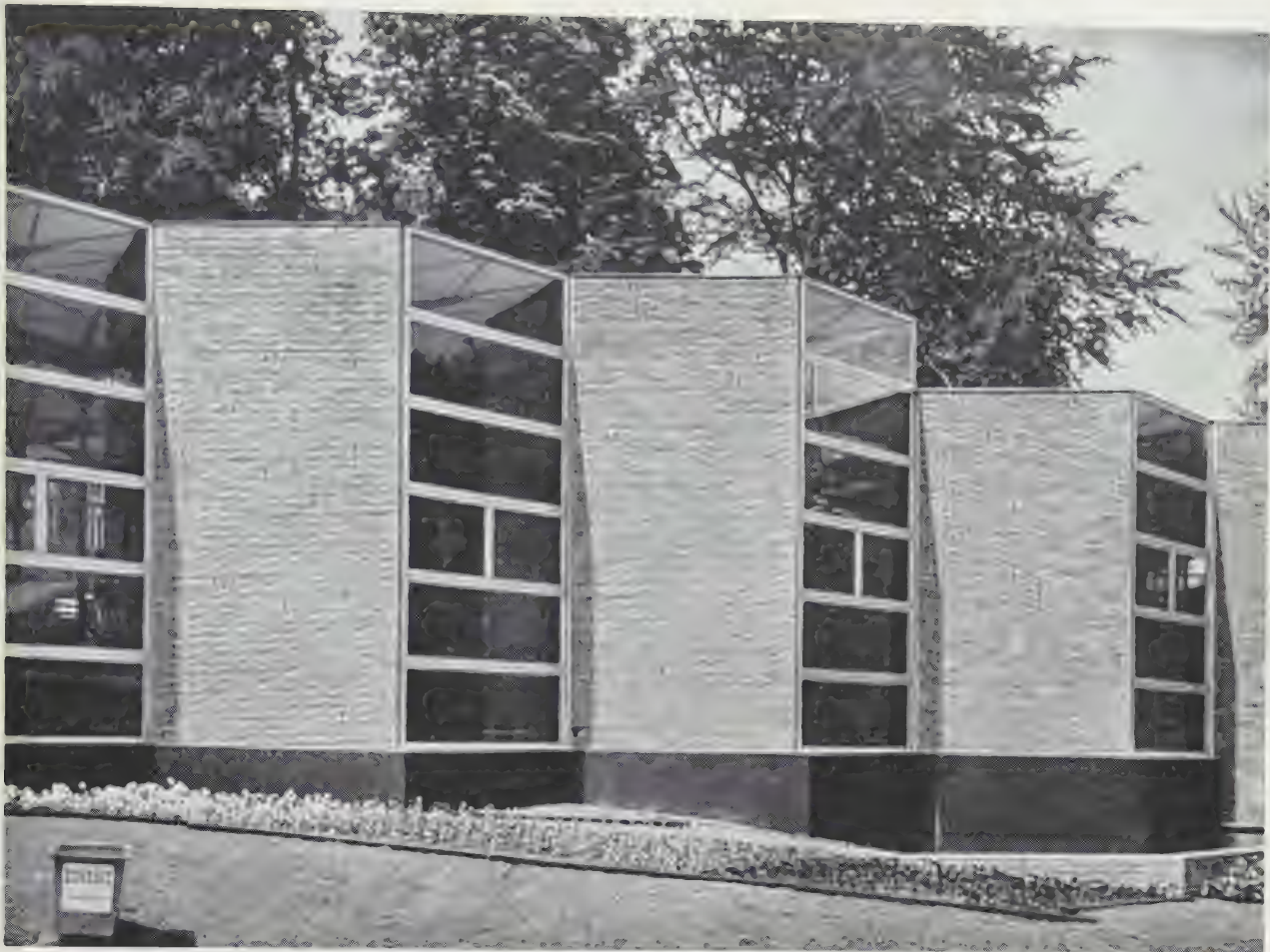

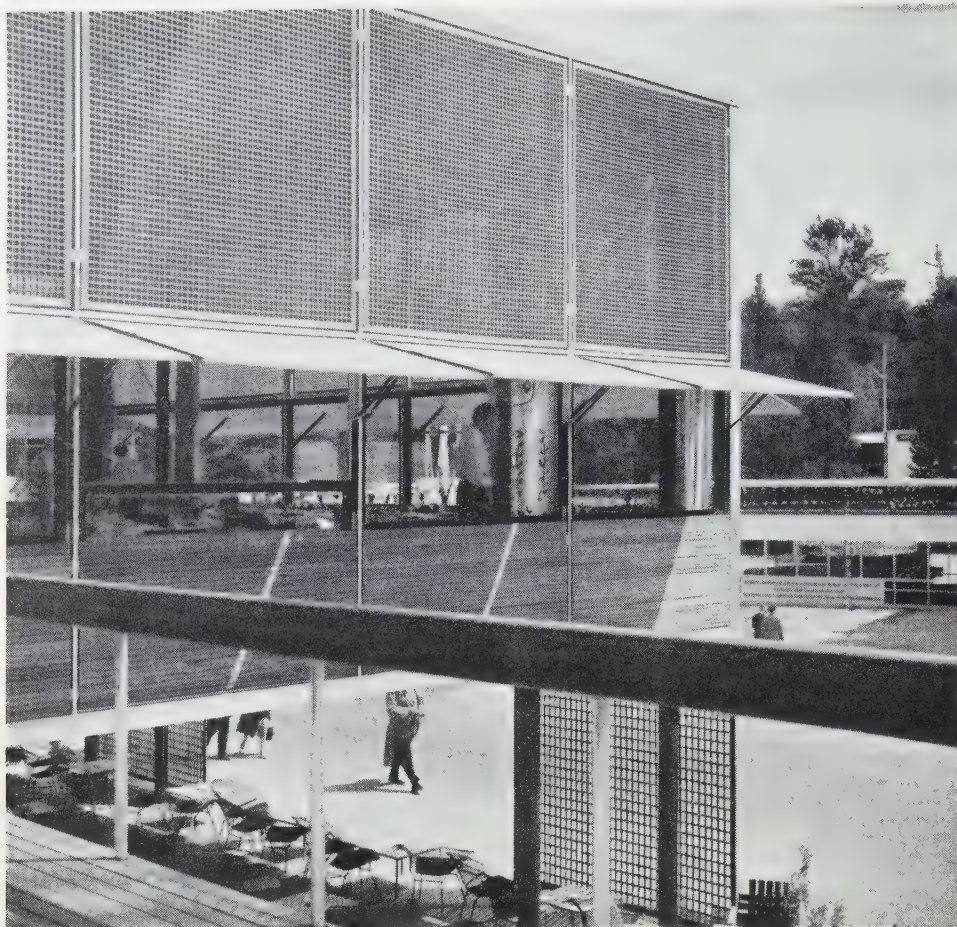
Den dramatiske udnyttelse af sekskantmotivet i forbindelse med de vertikale forskydninger i gulv og lof fremkalder helt kalejdoskopiske virkninger, når man bevæger sig i rummet. Men det er rytmisk og sikkert gjort – som i en spansk dans. Det er verdensudstillingens mest ukonventionelle rum

Vasquez-Molezun og Cortales Gutierrez: Den spanske pavillon på verdensudstillingen i Bruxelles 1958

*Façadeudsnit.
Øverst mod nord,
nederst mod syd*

Restauranten set fra broen. Trægitrene, de opslåede skodder og brystningsbeklædningen er i en mahognilignende træsort. Det er som en fint forarbejdet træske på stålben

farverige spanske dansere, der med korte mellemrum optrådte på den centralt placerede tribune. Det effektfulde interiør ligger bag roligere facader. Selvfølgelig slår sekskantmotivet igennem. Men den enkelte rytme mellem hele murflader af dybrød tegl og vinduespartier med svære aluminiumsprodser står alligevel i kontrast til det bevægede indre.

Tyrkiet

Tyrkiet har i mere end tusind år været mødepladsen for østens og vestens kulturer. Som bekendt er vestens foretrukket for tiden og vesteuropæisk arkitektur er forlængst accepteret. Den tyrkiske pavillon viser, at landet også har arkitekter, der med dygtighed kan anvende det nye formsprog. Udstillingen var delt i to bygninger. Et større glashus udgjorde den egentlige udstillingsbygning og en mindre stålskeletbygning dannede rammen om en charmerende restaurant.

Selvom det ikke er det store, originale kunstværk, viser navnlig restauranten, at det er muligt at bevare et regionalt særpræg i modernistisk arkitektur. Uden særlig kendskab til tyrkisk bygningskunst er det ganske vist ikke muligt at påvise specielle tyrkiske træk. Påstanden hviler på en overfladisk fornemmelse, fremkaldt af de fint forarbejdede gitre af en mahognilignende træsort og de lette træskodder, der kan slås op som markiser. I rummet var der en stemning, skabt af det filtrerede dagslys, som den, der aldrig har besøgt Tyrkiet, venter at finde i en tyrkisk bazargade.

Pavillonen er tegnet af arkitekterne Izgi, Türkmen, Sensoy og Türegün. Den var ikke alene interessant på grund af den fine detaljering, men også i kraft af en velafbalanceret proportionering.

Japan

Den japanske pavillon er tegnet af K. Mayekawa. Som helhed har bygningen ikke den styrke og overbevisende kraft, som man kan forstå var et særkende for Japans pavillon på verdensudstillingen i Paris 1937. Men den forenede japanske traditioner med vesteuropæisk modernisme uden større konflikt. Man fornemmede, at en vekselvirkning kan føre til særdeles fine resultater. Det virkelig bemærkelsesværdige ved Japans udstilling var stemningen af en særpræget og helstøbt kultur.

Udstillingen var delt i en afdeling med håndværk og en med industriprodukter. I almindelighed opfatter man japanske industrivarer som frimodige imitationer af de indarbejdede vestlige mærkevarer.

Men på udstillingen var det ganske klart, at den kvalitet og formkultur, der præger japansk håndværk nu overføres til industriprodukterne. Fra de mindste til de største ting har de Japans signatur. En vældig terrængående transportvogn med vippelad af stål var opstillet midt i industriafdelingen. Det spændstigt formede lad var malet i en flot rød farve, og som det stod hævet næsten lodret, blev det en virkningsfuld dekoration i rummet.

*Izgi, Türkmen, Sensoy og Türe-
gün: Den tyrkiske udstillingsbyg-
ning på verdensudstillingen i
Bruxelles. Den tyrkiske udstilling
er delt i to pavilloner, et glashus,
beskyttet af aluminiumspersien-
ner, rummer den egentlige udstil-
ling, og en let stålскеlthygning
helt indklædt i træ og trægitre
optages af en restaurant*

*Restauranten set fra udstillings-
bygningen. Muren med den farve-
strålende mosaik løber ind i ud-
stillingsbygningen og samler an-
lægget*

Japans pavillon. Arkitekt K. Mayekawa. I gårdhagen midt i udstillingsbygningen finder man dette stemningsfulde sceneri

Den norske pavillon. Arkitekt Sverre Fehn. Indenfor meget beskedne økonomiske rammer har Norge lavet en pavillon, der er værd at besøge. Vekslen mellem ude- og inderum er særdeles vellykket

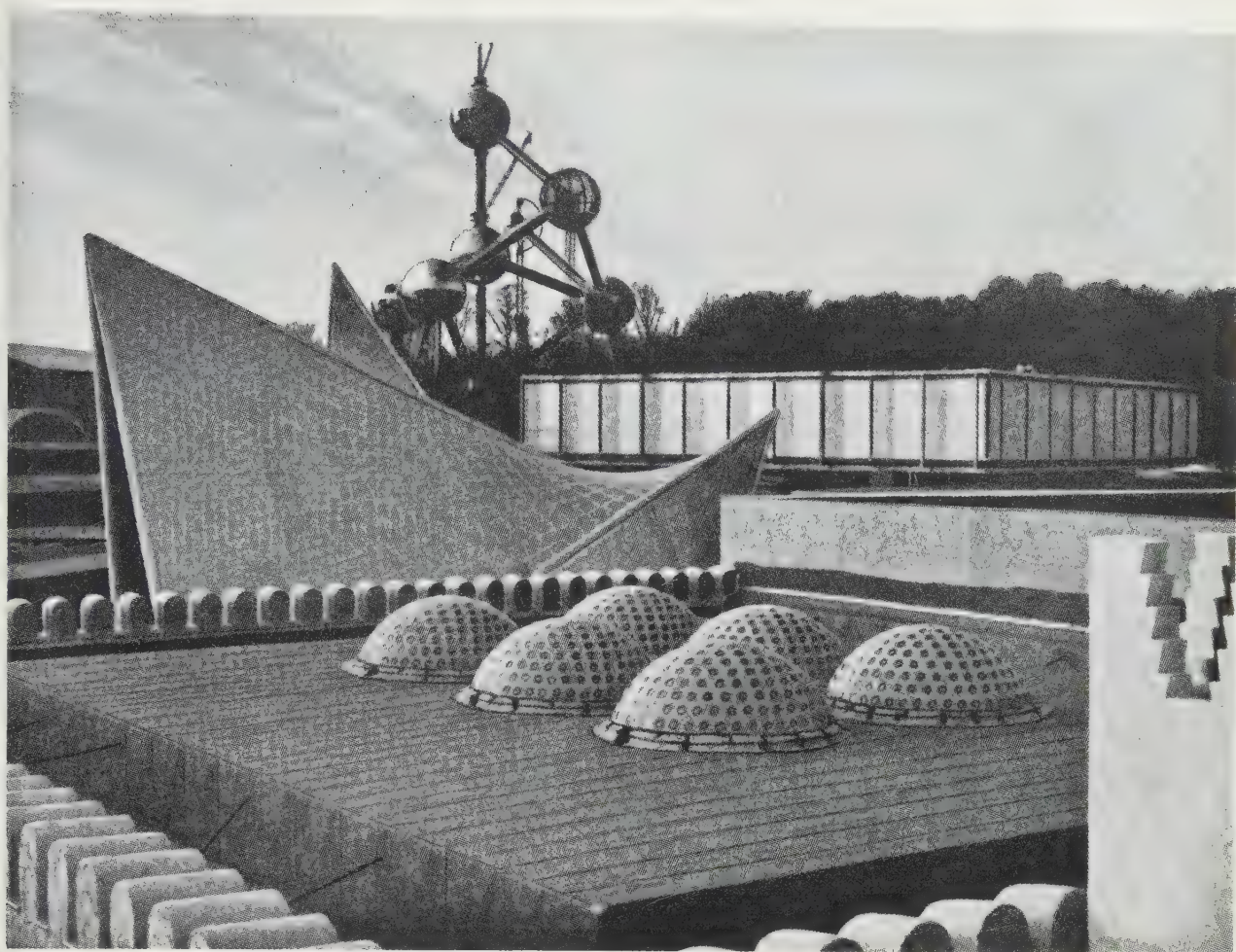

ILLUSTRATION FRA TIDSSKRIFTET BAUWELT

Verdensudstillingen er et broget arkitektur-marked. I forgrunden ses taget af Marokkos traditionelle pavillon. Bag den ligger Le Corbusier's pavillon for Philips i jernbeton med armeringen liggende som barduner uden på betonen. Stålskeletbygningen er Østrigs. Op over det hele stritter udstillingens vartegn, Atomium, under opbygning

Ingen steder er som i Japan arkitekturen en del af menneskenes stemningsverden – fortrinsvis i det vemodige register, siger kendere. Selvom man som vesterlænding er uden kendskab til den japanske symbolverden føler man det stemningsmættede i Japans pavillon som en realitet, som en del af arkitekturen. Der var på dette område et mærkeligt slægtskab med den finske pavillon.

Postludium

I den internationale afdeling er der adskillig flere gode bygninger end disse mere udførligt omtalte pavilloner. Israel har en fint formet udstilling, stærk og patetisk i sin virkning. Den er en kommentar til Tysklands tilbagevenden til det internationale selskab.

Østrig, der hjemme knapt kan opvise et eksempel på god moderne arkitektur, møder i Bruxelles med en ganske klar stålskeletbygning, og Luxemburg udttrykker sig i omtrent samme fornuftige sprog.

Værtslandet Belgien er langt den største udstiller med et stort antal pavilloner. Selvom det er den internationale afdeling, der tiltrækker sig den største opmærksomhed, var der dog enkelte belgisk tegnede bygninger af interesse. Ikke mindst på baggrund af den konservatisme, der iøvrigt præger belgisk byg-

ningskunst. Et par af de bedste er F.N.'s bygning og O.E.E.C.'s bygning. Men det meste er dog krampagtige forsøg på at være med på noderne.

Ingen vil drømme om, at der kan skabes en arkitektonisk helhed ud af en verdensudstilling. Men en hoveddisposition, der muliggør en vis indbyrdes afbalancering af de enkelte udstillinger, må kunne gennemføres – man kan da udnytte erfaringerne fra tidligere verdensudstillinger. Nu var der bl. a. en ubehagelig konflikt mellem monumentalismen fra den forrige verdensudstilling i Bruxelles og den spontane frihed, der udfoldede sig i det smukke parkområde, man havde inddraget til den internationale afdeling. Men det kan vel næppe undgås, at de største lande til enhver tid arbejder efter princippet: *Steal the show.*

Det påstås, at verdensudstillingerne er ved at have udspillet deres rolle. Udstillingen i Bruxelles er et dementi. Folk strømmer til i millionskarer. Og de gør det ikke forgæves. En hel verden har anstrengt sig for at servere en næsten uudtømmelig oplevelsesrigdom. Selv for den mest kræsne, der kun vil skumme fløden, er der nok. Det fornemmer man på særudstillingen af moderne kunst – en verdensbegivenhed i sig selv – og dog er den kun en detalje i dette næsten ufattelige udstillingsarrangement.

Skriver

Gamle bygnings bevaring

En udstilling i Rådhushallen, København

Det var en lille inspirerende udstilling, som man havde glæde af at kigge nærmere efter i sømmene. Det krævede lidt arbejde, da ophængningen med tekstforklaringerne ikke var så over-skuelig, som man godt kunne have ønsket sig. Det er klart, at det omfattende arbejde, der foregår næsten overalt i Europa, ikke kan repræsenteres ved nogle få billeder. Men den indsats, der er ydet fra „Foreningen til gamle Bygningers Bevaring“, er meget betydelig, og det er beundringsværdigt, at man med beskedne midler har nået dette resultat, der forhåbentlig vil kunne sætte sig spor herhjemme.

Store opgaver er løst i Italien. Der var eksempler fra Marcus-kirkens „redning“, fra Vicenza med Palladio's basilika (istandsat ved amerikansk hjælp) og hans „Villa Valmarano“. Fra Padua, hvor Scrovegniernes kapel med Giotto's berømte fresker er under istandsættelse. Fra Verona, hvor borgbroen er smukt istandsat (tyskerne odelagde samtlige broer i Verona).

Den franske ophængning var den største og mest instruktive, med hovedvægten lagt på genopbygning af gotiske kirker.

Mindre lande som Schweiz, Østrig, Holland og Belgien var kun repræsenteret med hver et par billeder, og bidragene fra England, Vesttyskland og Polen var heller ikke store, men tilkendegav, at der også her udføres et målbevidst arbejde.

De nordiske lande kom med et større materiale. Norge og Sverige havde mange smukke eksempler på istandsat træarkitektur med tilhørende udskæringer og bemalinger. Foruden en række herregårde samt det interessante „Teatrum Anatomicum“ (med gallerier i seks etager opbygget i 8-kanter over operationsbordet) viste Sverige en række simple bygninger fra Ystad og Simrishamn.

Her fra landet var mange gode og kendte eksempler fra Bredgade, Nyhavn, Nybrogade og Knabrostræde, fra palæerne på Amalienborg plads, Thorvaldsens museum og Vor Frelses kirke på Christianshavn. Endvidere fra Ribe, Fåborg, Engelsholm ved Vejle, Kommandørgården på Rømø, Haderslev domkirke og Skt. Bendts kirke i Ringsted. Man savnede lidt fra de velbevarede bornholmske byer. Men her er husene jo heller ikke restaurerede, blot plejet og passet med forståelse og nænsomhed.

Man må håbe, at det går op for vore politikere, at det kræver en stor økonomisk indsats at bevare og modernisere de gamle fredede ejendomme. Frasen om „Sminkede lig“ kan man godt bide i sig og give frit slag for en velplejet fornyelse og en fri leje. Den nuværende lejelov har ødelagt alt for meget for netop disse ejendomme, hvoraf mange er i forfald på grund af de forholdsommæssigt større vedligeholdelsesomkostninger.

Foreningen har samlet en del af udstillingens billedstof og behandlet alle de til bevaringen knyttede problemer i en fortræffelig bog, som er så billig, kun 8,- kr., at alle interesserede må købe den.

D. O.

Rejsen til Bruxelles

27 deltagere i D.A.L.'s rejse til Bruxelles besøgte i slutningen af maj verdensudstillingen. Turen var vellykket. I hvert fald kan man mærke, at rygtet har vakt interesse for endnu en fællesrejse til verdensudstillingen. Før oplysningsudvalget tør indlade sig på et nyt arrangement, vil man dog gerne kende omfanget af denne interesse.

Turen kan i givet fald gennemføres i begyndelsen af september (antagelig fra d. 4.-8. sept.). Hvis der er interesse for en dags længere ophold vil prisen blive godt 400 kr., på vilkår, der svarer til det første arrangement (se *Arkitekten* nr. 5 1958).

Hvis De er interesseret, beder man Dem ringe snarest til D.A.L.'s sekretariat, Minerva 1290.

Rådhuskonkurrencen i Marl

I udlandets arkitekturtidsskrifter er det kun undtagelsesvis man publicerer konkurrenceresultater. Derfor er der hist og her opstået specialtidsskrifter, der udelukkende bringer stof om konkurrencer. En sådan publikation er det tyske „Architektur Wettbewerbe“. I et nylig udsendt særhæfte offentliggøres resultaterne af konkurrencen om et rådhus i Marl. Det bringer et væsentlig fyldigere materiale, end det der var gengivet i *Arkitekten* nr. 10. Men da klicheringen ikke er særlig god, er det ikke desto mindre vanskeligt at trænge dybere ind i de enkelte forslag.

Tapiola

Den finske boligfond *Asuntosäätiö* har udsendt en lille publikation om havebyen Tapiola nær Helsingfors. Tapiola er som Vällingby ved Stockholm en klart afgrænset bydannelse, en slags New Town. Bedst kendt er det ofte publicerede center med tårnhuset, biograf, butikker o. s. v. Det er projekteret af arkitekterne Arne Ervi og Viljo Rewell. Publikationen er på engelsk, fransk og tysk. Det er en storartet introduktion, hvis man agter at besøge området.

Danfoss eventyret

Den 3. juli var det 25 år siden ingeniør Mads Clausen startede en beskeden fabrik på forældrenes gård i Nordborg på Als. I dag sælges fabrikkens produkter over hele kloden. Danfoss dækker 50.000 m² og beskæftiger ca. 3000 mennesker – og ingeniør Clausen er stadig enejer. Det er nogle få, men meget bemærkelsesværdige kendsgerninger om Europas største fabrik for fremstilling af kontrolorganer og dermed beslægtede apparaturer til varme- og køleindustrien.

Når en virksomhed vokser sig stor i en storby, mærkes det knapt på omgivelserne. Men Danfoss er vokset op i et lille landsogn og har fremkaldt en egnsudvikling uden sidestykke i Danmark. Indbyggertallet i Nordborg, Havnbjerg, Guderup og Svenstrup er fordoblet siden fabrikkens start. Det har medført en byggeaktivitet, som ellers kun kendes i de store byers forstæder. I en tid hvor egnsudvikling i mange dele af landet står øverst på dagsordenen, må eksemplet fra Nordborg kunne give mod til de tvivlende. Men man må ikke glemme, at det har krævet fantasi og vovemod, og at folk med disse egenskaber har en tilbøjelighed til at søge til de store byer. Og så må man jo endelig håbe for den store virksomhed, at den går en lykkelig fremtid i møde. Ellers kunne der nok være lidt betænkeligt ved, at en hel egn bliver afhængig af en enkelt virksomhed.

Boligbyggeriet april 1958

Hovedstadsområdet samt 5 provinsbyer og disses forstæder	Antal lejligheder			
	Januar 1957	Febr. 1957	Januar 1958	Febr. 1958
Byggetilladelse givet i løbet af måneden	831	1 086	1 396	931
Byggetilladelse ved månedens slutning	3 534	3 524	4 248	4 206
Påbegyndt i løbet af måneden	1 492	1 070	640	944
Fuldført i løbet af måneden	1 322	626	1 116	667
Under udførelse ved månedens slutning	14 231	14 672	10 947	11 214
Beregnete tal for hele landet, excl. egentlige landkommuner				
Under udførelse ved månedens slutning	21 800	22 400	16 700	17 100

I *Statistiske Efterretninger* nr. 29, 18. juni 1958 bringes desuden oversigt over byggevirksomheden 1956, 1957 og 1. kvartal 1958. Byggevirksomheden viser en klar tendens til nedgang i 1958.

ØNSKEKØLESKABET

der passer fuldendt i tegningen...

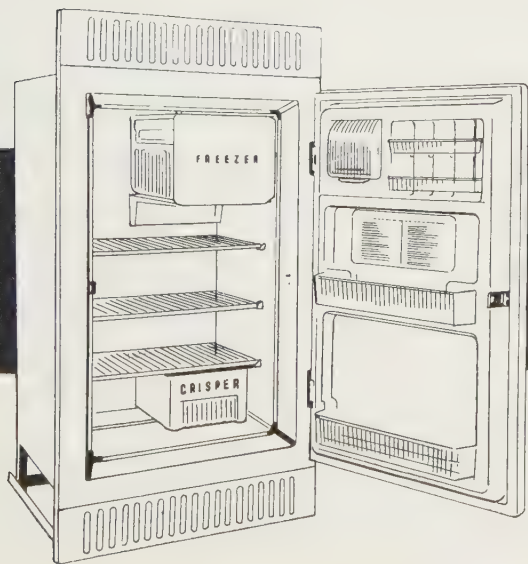
Sådan skal et køleskab se ud,
når det skal være ekstra godt.
Linierne er lette og elegante,
som selve den moderne arkitektur

ATLAS nye kompressorskab er meget billig i drift (godt $\frac{1}{2}$ kilowatt pr. døgn). Det har ekstra stort frostrum med is-skuffe og plads til 9 kg dybfrosne varer – indstillelige hylder af glat, rustfrit materiale med »guld«hyldefronter – smør-boks til $\frac{1}{2}$ kg i døren – 2 flaskehylder – og ægreol.

Der ydes 5 års garanti, et virkeligt udtryk for, at en ATLAS er et kvalitetsprodukt.

Det nye 125 liter kompressor-køleskab til indbygning er et rummeligt kvalitetsskab til en rimelig pris.

Kontantpris 1435,- kr.

ATLAS

BALDESGADE 3
KØBENHAVN N
TLF. ÆGIR 4864

CHR. C. RAHR & Co.

SHELL-HUSET

TELEFON 7181

JERN . STAAL

Special

PERSIENNER I LETMETAL OG STÅL

Mørkelægning

Gardinstænger

Vi anbefaler vore persienner for indbygning i dobbelte vinduer. Special-solskærme af aluminium til udvendig montering. Har De en opgave for afblænding eller mørkelægning, så send os den. - Vore specialister er altid til Deres tjeneste med forslag.

Special-persienner er bl. a. leveret og monteret i:

Statens Husholdningsråds
nybygning.

Københavns Militær-
hospital.

Flyvestationen, Værløse.
Dragør Skole.

Tivolis koncertsal.

Postgirokontorets
bygning.

Københavns Kommune-
hospital.

Falkonergårds
gymnasium.

Amtssygehuset, Maribo.

Udvendige solskærme i aluminium er leveret til:

Buddinge skole.

Rødovre rådhus.

Dansk Rollegardin Industri

v/ H. PERSSON

Gl. Kongevej 143, V - Tlf. Eva 6144, 6145. Ve 5180

Persienne monteret i koblet vippevindue og koblet torrammet vindue kan ses på vore stande nr. 658 og 659 i Byggecentrum.

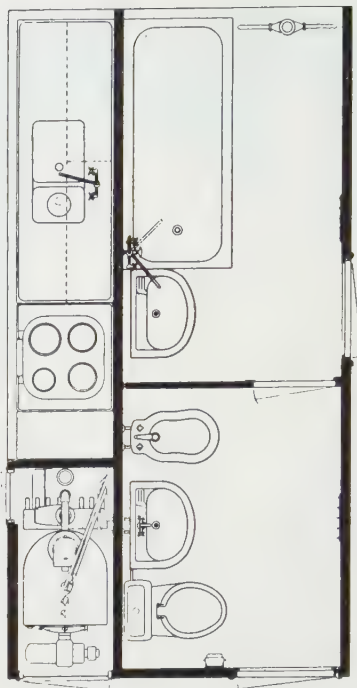
Sikkerhedsstillelse

for entrepriser og leverancer

Dansk Kautionsforsikring- Aktieselskab

Gl. Torv 14 Telefon 6143 København

„Hjertet“ i mål 1:50

påbegynder fabrikationen af en veludstyret enhed, kaldet husets hjerte, bestående af: badeværelse, w.c., fyrrum med oliefyr og køkkenvæg med el-komfur, vask og skabe. „Hjertet“ er dimensioneret til seriefremstillede eenfamiliehuse uden kælder.

Badeværelse og w.c. er omgivet af skillevægge undtagen ydervæg. Samlingen af installationerne på en væg betyder simpel rørføring, men optager et meget stort gulvareal efter danske forhold, 6,25 m². Bade- og w.c.-rum af denne størrelse opfylder den officielle amerikanske norm for familier på 5-6 personer, også i spørgsmålet om toilettets adskillelse fra badet. De to håndvaske er en praktisk foranstaltning ved store morgenbelastninger, håndvasken i w.c.-afdelingen er iøvrigt en hygiejnisk nødvendighed, når w.c.-rummet er adskilt fra badet.

Bideet er også med, en nødvendighedsartikel hos enhver fransk gennemsnitsfamilie, men endnu ret ukendt herhjemme.

Håndvaskene er uden opstående bagkant og bøjleophængte, så de går fri af væggen, en rengøringsmæssig fordel, ligesom w.c.-håndvaskens armatur samlet på eet sted. I bad betjenes kar og håndvask af fælles svingtud og telefonbruser, og hele armaturet er ophængt på væg.

Køkkenvæggen har stålbord med dobbelt vask, overskab, el-komfur med ovn og 4 kogeplader og grydeskab med afsætningsplade for komfur. Til køkkenet leveres ventilator, alternativt em-ventil. I forhold til den veludstyrede badeafdeling synes opvaskepladsen meget kneben.

Fyrrummet er en nydannelse i monterbare enheder, oliefyret er automatisk.

Hele hjertet måler 2.2 x 4.3 m og vejer 9 tons, hvorfor specialbyggede trailers anvendes til transport indenfor 100 km, kombineret med jernbane over længere strækninger.

(fortsættes A 388)

*Epokegørende nyhed
for aluminiumstage og facader*

TWN-NITTEN

- ☆ Til vandtæt nitning
- ☆ uden modhold
- ☆ Giver lettere og
- ☆ hurtigere opsætning

Har De fået vor brochure?

Jens Kofods Gade 1 · København K · Minerva *5380

(Tidligere Original Isoskum)

- den højisolerende plasticisation

- har det laveste varmeledningstal
- udfylder murhulrummene totalt
- isolerer effektivt mod varme og kulde
- falder ikke sammen, rådner ikke
- brænder ikke, suger ikke vand
- sætter sig ikke ved rystelser
- er syrefast, angribes ikke af utøj

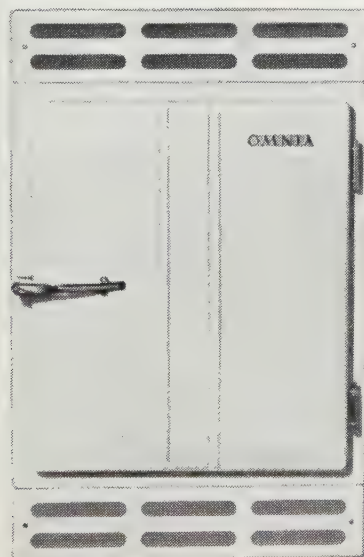
**DANSK FIBERPLASTIC
SALGSKONTOR**

Kohavevej 51 · Trørød pr. Vedbæk · Tlf. Trørød 460 og 461

Årets byggenyhed!

OMNIA - KØLESKABET

- det helstøbte køleskab!

OMNIA-køleskabet er fremstillet efter helt nye principper med anvendelse af fiberarmeret materiale og besidder enestående effektiv kølevirkning

OMNIA-køleskabet fås med absorptions-aggregat som 70 l bordmodel og som 80 l indbygnings-model samt med kompressor som 80 l indbygningsmodel

Indhent tilbud eller forlang demonstration

OMNIA KØLEINDUSTRI A/S

Buddingevej 289

København-Søborg

Telefon SØborg 4675

VERMICULIT

**- Danmarks mest solgte
isolationsmateriale til
indblæsning i ydermure**

ca.
6000 huse
isoleret...

VERMICULIT er godkendt af Boligministeriet, Københavns Magistrat og Bygningskommissionernes Fællesudvalg.

Indhent oplysninger og forlang special-brochure hos en af de over 100 trælast- og bygningsmaterialeforretninger landet over, der disponerer over AERO-indblæsningsmaskiner.

**Det er vigtigt
De sidder rigtigt**

**Formgivet
af førende
fysiurger**

DES/2
med ring
kr. 208,50

KEVI

TLF. MINERVA 082 KGS. NYTORV 21 KBHVN. K.

Fionia
DØREN

leveres
med alle
forekommende
træsarter

DANSK MØBELPLADE- & FINÉRFABRIK
ODENSE AKTIESELSKAB KØBENHAVN

Når hjertet ankommer til byggepladsen, skal det blot tilsluttes serviceledninger og olieledning, men før dette sker, må man sikkert forudsætte anvendelse af svært maskinel for at bakte elementet på plads.

Fabrikken, som ligger i Eslöv, begyndte forsøgene i maj 1957 og har under prøvetilvirkningen nået en kapacitet på 6 enheder pr. uge. Ved fuld drift regnes med topydelse på 15 enheder pr. uge. De første modeller bringes på markedet i denne måned til en pris af 14.700 kr. Et lignende produkt til ovennævnte pris ville formentlig være vanskeligt at afsætte som massefabrikat på det danske marked, hvor man savner den i Sverige forekommende nære kontakt mellem byggeindustriens producenter og industriens bygherrer – og hvor langtidsbyggeprogrammer af større omfang desværre endnu lader vente på sig.

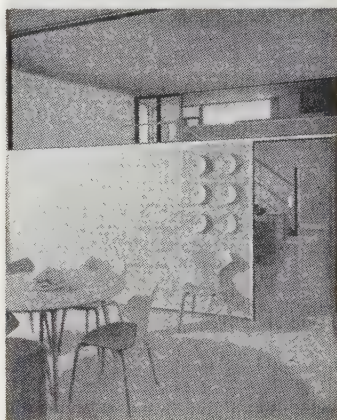
SBI-TT

Kilde: Byggnadsvärlden, 52. årg. 48.

FRA ARKITEKTENS FORLAG

DANSK FORM

DANISH DESIGN

DANSK FORM

Dansk form

Arkitektens Forlag har udsendt en publikation med 12 af de enfamiliehuse, der har været gengivet i *Arkitektur* i løbet af det sidste årstid. Desuden bringes der eksempler på danske møbler og kunsthåndværk. En del af interiørerne er gengivet i 4-farvetryk. Billedteksterne er på dansk og engelsk.

Bogen er i format A4, 76 sider og indbundet i stift karton. Pris 18,00 kr.

VIKTORIA
VIPPE-VINDUER

REPRÆSENTATION OG FABRIKATION FOR JYLLAND

Marcus Pedersen & Sønner
SNEDKERMESTRE

ETABL. 1907

TELF. AALB.ORG (081) 3 40 66 *

Se **HFB** side 380

APOTEK, UDFØRT I TEAKTRÆ

KGL. HOFMØBELFABRIKANT

C. B. HANSENS ETABL.

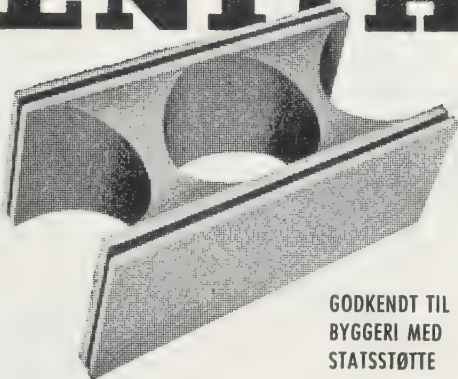
BREDGADE 32 . KØBENHAVN K
TELEFON C. *386

UDFØRER ALT INVENTARARBEJDE:
PANELER, MØBLER, GARDINER, GULVBELÆGNING ETC.

Byg billigere . Byg hurtigere . Byg bedre med

ZENITH

FUNDAMENTBLOKKE

GODKENDT TIL
BYGGERI MED
STATSSTØTTE

Jylland:

Frederikshavn: N. Østergaard
& Søn A/S, tlf. 140.

Skive: Skive Cementstøberi,
tlf. 921

Vejle: C. Bechgaard, Bredballe,
tlf. 57.

Aabenraa: P. Chr. Poulsen, Ha-
derslevvej 24, tlf. 21217.

Aarhus: N. K. Nielsen & Co. A/S,
tlf. 42322.

Sjælland:

Brønshøj, København: ZENITH
Betonvarer, Sandbækvej 10 (v.

Islevdalsvej) tlf. 94 65 11.

Helsingør: Helsingør Betonva-
refabrik, tlf. 2024.

Herlev: Herlev Byggeindustri
A/S, tlf. 942737.

Nivaa: Fr. Reimers, tlf. 1.

Roskilde: C. J. Schliedermann &
Sønner, tlf. 122.

Slagelse: ZENITH, Slagelse, tlf.
288.

Bornholm:

Nekse: Nekse Betonvarefabrik,
tlf. 124 og 381.

PORTLAND CEMENT
(-med trekanten)

opfylder rigeligt normernes krav,

høj konstant kvalitet

- benyttes overalt til almindelige
betonarbejder, hvor ikke
særlige grunde taler for en
special-cement

FORHANDLERE OVER HELE LANDET

KEMP & LAURITZEN

VESTER VOLDGADE 9 . CENTRAL 936

løser alle El-problemer

Firma R. Reusch

V/ SMEDEMESTER E. S. HANSEN

Herlev Hovedgade 213

Herlev

Tlf. 94 25 64

**Alt smedearbejde udføres
speciale: Bygningsarbejde**

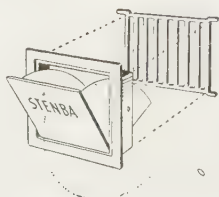
PLENAVISTA *forsatsvinduer*

Pat. anm.
Godkendt til statslånsbyggeri

Består af en glsrude i en gummiramme og fastgøres med specielle vridere. Ses næsten ikke, har fuld lysgennemgang, er nemme at håndtere og er billige. Fremstilles og anbringes af glarmesteren.

A. SCHACK-NIELSEN

Torvet 6 * Horsens * Telefon 2 32 01

Friskluftventilen Stenba

fremstilles i 2 størrelser og benyttes såvel til bolig- som industri- og landbrugsbyggeri. Ventilationsåbning $13\frac{1}{2} \times 13\frac{1}{2}$ cm samt $13\frac{1}{2} \times 36$ cm til brug for industri- og landbrugsbyggeri.

Anvendes af:

Den kgl. grønlandske handel * Arbejdernes Andels-Boligforening * Københavns almindelige Boligselskab * Dansk almennyttigt Boligselskab * Socialt Boligbyggeri * Fagforeningernes Boligforening m. fl.

Maglekilde Maskinfabrik & Jernstøberi
Roskilde * Telefon 41

Meddelelser fra
**DANSKE
ARKITEKTERS
LANDSFORBUND**
Bredgade 66, København K.
Telefon *Minerva 1290

Adresseforandringer

Arkitekt Edmund William Hansen, *bolig* fra Jernbane Alle 33, Fruens Bøge, Odense til Højstrupvej 62² tv. Bolbro. Telefon Odense 11 75 52.
Arkitekt John Freek Petersen, *bolig* fra Engvej 108, Dragør til Strandjægervej 118, Dragør.

Meddelelser fra
**AKADEMISK
ARKITEKTFORENING**

Nye medlemmer

Arkitekt Kjeld Andersen, *bolig* Store Kongensgade 70³, Kbh. K. Telefon BYen 35 237.

FRA TIDSSKRIFTERNE

**Tidsskrifter modtaget
indtil 23. juni 1958**

ac 10 - april 1958
(internationalt asbest-cement tidsskrift)

Hans Finsler: Parthenon, Ronchamp og fotografering. Jacob Blegvad: En families ferie i Jylland. Claudio Dall'Olio og Marcello De Rossi: Et nyt italiensk hotel. Hans Leuzinger: Bjerghytte i Schweiz. J. og M. André: Børnehjem i Frankrig. Lars Ågren: Sommerhus i Ödsmål. Herbert Bayer og Fritz Benedict: Aspen Meadows hotellet. Mario Ravegnani Morosini og Bobi Brunori: Dobbeltthus ved et italiensk badested. Heinrich Lauterbach: Ungdomsherberge i Vesttyskland. Hans Asplund: Sommerhus på Lisö. Paul Breton: Restauranten på „Salon des Arts Ménagers“-udstillingen i Paris. Dr. Friedrich Bruckmayer: Akustiske lofter med asbest-cement plader.

Architectural Record, marts 1958
Building Types Study: Medical Buildings. The Institute for Advanced Study, Princeton, boliger tegnet af Marcel Breuer. Kontorbygning for Esso i Bogota, arkitekt Lathrop Douglass. En pilgrimsrejse til Ronchamp, Raincy og Vezelay af John Ely Burchard. Svensk villa i et skovdistrikt, arkitekt Ralph Erskine. Om Gaudis betydning, af Henry-Russell Hitchcock. Desuden fire kontorbygninger i USA, diverse noter og tekniske oplysninger.

SIIM

MARCUSSEN

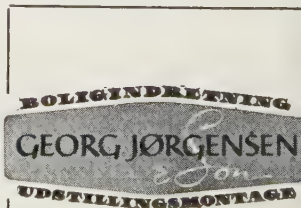
LÆSSØESGADE 11
Tlf. Central 1158
Tlf. Luna 445

CENTRALVARME
Damp . Vand . Luft

HOBENCO A/S, HYLLINGE
TELEFONER 118 - 125

Vesterbrogade 194
Vester 1912

VIGGO DENCKER

SMEDEARBEJDE . ELEKTRISKE ANLÆG . LYSREKLAMER

GL. KONGEVEJ 136-138 . KØBENHAVN V CENTRAL 1188

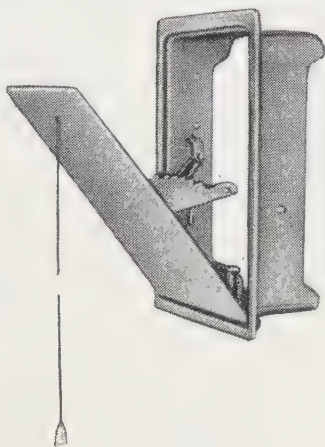
Besøg vor udstilling af el-udstyr

Byens største specialforretning

Norleff

**– en holdbar og billig
friskluftventil**

Fremstillet af letmetal og med rustbehandlede fjedre. Passer til Eternit ventilationsrør og kan med pal indstilles i 5 stillinger.

Dimensioner: 15 x 15 cm
10 x 15 cm

Dagspris
kr. 6,90
kr. 6,45

Forhandles af trælast- og bygningsmaterialeforretninger

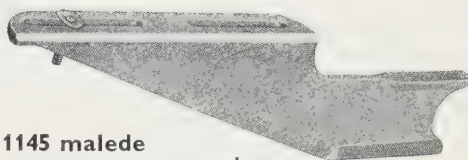
A. RINDOM

Kampmannsgade 2, København V - Minerva *2222

Her er den rigtige

skjulte knægt

til mur- og betonvægge

**S 1145 malede
S 1146 galvaniserede**

moderne form,
udført af støbejern,
totallængde 43 cm,
med indstillelig T-bolt,
med bred anlægsflade
til indstøbningen

anvendes til alle normale håndvaske for placering såvel op ad væg som fri af væg, kan afkortes ved indsætning i tynde vægge,

BRØDRENE DAHL A/S

KØBENHAVN

EKSPEDITION. BRØDREGAARDEN OTTILIAVEJ 15 VALBY TLF 301144
KONTOR: INDUSTRIBYGNINGEN VESTERBROGADE 1.V CENTRAL 6585

AARHUS

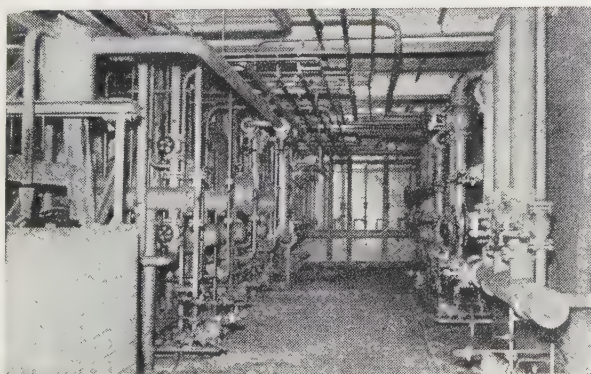
BRØDREGAARDEN
NØRRE ALLÉ 55
TLF 2 70 00

ODENSE

BRØDREGAARDEN
SORTEBRØDRETORV 16
TLF. 11 83 11

NYKØBING F

BRØDREGAARDEN
FRISEGADE 18
TLF. 85 36 55

Varmecentralen i Frederiksberg nye Rådhus

Chr. Olsen & Meilgaard Mortensen

CENTRALVARMEANLÆG
FABRIKSANLÆG
HØJTRYKSLEDNINGER

Vodroffs Tværgade 6
TELEFON CENTRAL *3778

Jørgen Risgaard

Gustav Adolfsgade 3 - Øbro 5454

MURERARBEJDER - KLOAK - JERNBETON

Kai Rasmussen & Max Kjeldgaard

TØMRERMESTRE

H. H. BLÜCHER & SØN

SMEDEMESTRE, GAS- OG VANDMESTRE

RENTEMESTERVEJ 78

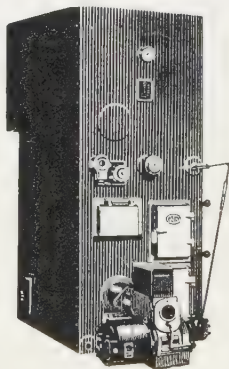
Telf. C. 3143 & C. 10393

CHR. E. CHRISTENSEN

Tømrermester og Entreprenør - Autoriseret Kloakmester

Alt Bygnings-, Entreprenør- og
Jernbetonarbejde

Maltevangen 12 . Gentofte . Telf. Ordrup 4473

OSBY-DUMAX-Tokammerkedel

Kedlen kan uden omstilling fyres med olie-koks og affald. Kedlen er forsynet med kobberforhudet varmtvandsbeholder, dobbelt shuntventil samt isolation overalt.

BERTELSEN & PERONARD

KRONPRINSENGADE 5

MI. 4212 - 4213

ETERNIT

SPØRG VENLIGST

MARTINIT A/s

HILDA *2525

PREVENIT

SE SIDE 77 I SUPPLEMENT TIL GB3

Architectural Review, april 1958

Tridon, artikel af Reyner Banham om Paul Valery's bog *Eupalinos, ou l'Architecte*. To kontorhuse, i Newport Pagnell af Gordon og Ursula Bowyer, og i Birmingham af John H. D. Madin. Et liturgisk resume, af Peter Hammond, med mange billed-eksempler. Hus på Isle of Wight, arkitekter James Stirling og James Gowan. ID - interior design: Bank i Queen Victoria Street, London, arkitekt John Wright. Lamond of Dundee, af David M. Walker. Diverse noter og korte presentationer af forskelligt byggeri.

Architectural Review, maj 1958

Man in a hot tin box, af J. M. Richards - om trafik og byplan. Skole i Wandsworth, London, arkitekt: Sir Leslie Martin. Skole i Lewisham, London, arkitekt Peter Moro. Skole i Stevenage, arkitekter James Cubitt og medarbejdere. Kenneth Browne: Street scape with Furniture, om Notting Hill Gate og telefonbokse, skilte, busstoppesteder m. m. Hus i Highgate, London, arkitekt Erhard Lorenz (medlem af D.A.L.), Georgian sculptors, ID - interior design: Rumindretninger af John og Sylvia Reid. Apter-ingen M/S Prinsesse Margrethe af Kay Kørbing. Diverse noter og korte presentationer af forskelligt byggeri.

Architectural Review, juni 1958

Art Nouveau Script, af Roswitha Baurmann, om skrift og typografi. Hubs without wheels (hjulnav uden hjul) om bycentret i Vällingby og i Harlow, arkitekter ved bycentret i Harlow: Frederick Gibberd, Victor Hamnett, A. J. McGowan, H. Tikten, D. S. Roberts, D. G. Fenter, W. G. Reed, J. A. Graham, K. G. Ellis og G. A. Hewlett. Towers of learning, om skolebygninger i London fra slutningen af forrige århundrede, artikel af David Gregory-Jones. ID - interior design. Westminster revisited, af Gordon Cullen. Noter m. m.

L'architecture d'aujourd'hui nr. 77, maj 1958

Nye lufthavne i USA og England, banegårde i Holland og Venezuela. Fodgængerbroer, af Raymond Lopez. Tankstation, parkeringshuse. USAs ambassade i Athen, arkitekter The Architects Collaborative (Gropius og medarbejdere), kunstmuseum, ambassaden i New Delhi, hotel i Karachi, hospital i Californien, USAs pavillon i Bruxelles, kontorbygning i Detroit (arkitekt Minoru Yamasaki), mødesal

Aug. Harders Eftf.

ALFR. JENSEN

✱

Gelændersnedker

✱

Allersgade 4 . Taga 3765

Privat: Valby 3399

Hjalmar Bald

Tømrermester

Fælledvej 6

Tlf. 9677

Aktieselskabet

SILVAN

Maskinsnedkeri

og

Trælasthandel

Vagtelv. 21

København F

Telefon: *1978

GOTH. 9212
GOTH. 2441

HOVERBY

Malerfirma

ALLEGADE 23

KØBENHAVNS TØMRERLAUG

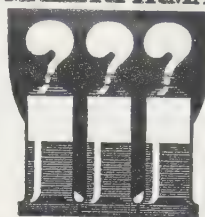
TØMRERMESTER-, SNEDKERMESTER- og
BYGMESTERFORENING

Nybrogade 20 ★ København K

Laug et har organisationsmæssig overenskomst med:

HUSTØMRERNE
BYGNINGSSNEDKERNE
JORD- & BETONARBEJDERNE

MALERFIRMA

**ROBERT
RASMUSSEN**

Skt. Gjertrudsstræde 6
Central 202 og 11.302

A/S KORSØR GLASVÆRK

FABRIKATION AF VINDUESGLAS

A/S CUDOGLAS

FABRIKATION AF DOBBELT-RUDER
TEKN. AFD.: EWALDSGADE 9. LU. 2801

5 ÅRS GARANTI

Sintrede og Glaserede

MOSAIKSTIFTER

Mange lagerfarver

Levering i mønstre efter ønske med kort varsel

VENG CHRISTENSEN & CO. A/S

tidl. Københavns Væg- & Gulvfliselager A/S

GL. KONGEVEJ 33 . KØBENHAVN V . TELF. C. 7890

TERRACOL

Façadepuds . Murmaling . Stenpuds

I FORSKELLIGE FARVER

Forlang brochure hos

A/S TERRACOL

Englandsvej 274, Kastrup . Tlf. 50 52 18

Fabrikant Chr. Ørum . Tlf. 50 62 02

eller hos Deres forhandler

Se vor stand på Byggecentrum nr. 122 samt Aarhus permanente udstilling

TØMRERSVENDENES AKTIESELSKAB

Allt tømrerarbejde udføres

DEGNEMOSE ALLÉ 28 TELEFON BELLA 7170

AXEL PRIOR

AKTIESELSKAB

TRÆFIBER ISOLERINGSPLADER

Den danske »DANATEX« med den glatte overflade
bløde ca. 12 mm tykke — halvhårde ca. 6 mm tykke
12 mm bløde fasede DANATEX loftsplader

★ ★ ★

HÅRDE OG HÆRDEDE TRÆFIBERPLADER

De originale »MASONITE« 3½, og 5 mm tykke
PERFOREREDE hårde TRÆFIBERPLADER til akustiske formål

Bredgade 33

Telf. C. 23

København K

Fundamentforstærkning

med hydraulisk nedpressede megapæle
(forlang vor udførlige brochure)

Grundundersøgelser

med sondebor, vingebor, kandebor,
fjedervægtkegle etc.

Pilotering

(også indendørs, i kælderrum etc.)

C. T. WINKEL A/S

HELLERUP LUND ALLÉ 21 - TEL. ME 7103

711.4:711.164

HVAD SKAL DER SKE MED KØBENHAVNS GAMLE BYDEL af Erik Stengade

Forfatteren beskæftiger sig med problemerne i forbindelse med Københavns gamle bydels bevarelse. Han hævder – at den gamle bykerne i landets hovedstad forfalder indefra, og – at kun en positiv og gennemgribende planlægning kan bevare dens betydning i fremtiden.

Arkitekten nr. 13/1958 side 209

333.32

HVAD MENER FAMILIEN OM BOLIGENS UDFORMNING af arkitekt Gunnar Holm, MAA

Forfatteren har for Københavns Almindelige Boligselskab foretaget en boligundersøgelse for at få klarlagt hvorledes beboerne anvender boligen og hvorledes de ønsker at anvende den.

Arkitekten nr. 13/1958, side 215

75

EMIL NOLDE-UDSTILLINGEN PÅ CHARLOTTENBORG anmeldt af R. Dahlmann Olsen

Forfatteren betegner udstillingen som en betydningsfuld og skelsættende begivenhed i Danmark, og fremhæver at Emil Nolde har været en meget sammensat og rig kunstnerpersonlighed. Trods dansk indfødsret tilhører Nolde det tyske kunstliv.

Arkitekten nr. 13/1958, side 222

ved universitetet i Wayne, kunsthøjskole i Detroit, administrationsbygning i Detroit, ambassaden i Accra, Ghana, – alle bygningerne eksempler på den amerikanske neoklassicisme kommenteret af Alexandre Persitz. Nyt byggeri i Israel, af Arie Sharon, president for den israelske arkitektorganisation, 38 sider.

L'architettura, nr. 32, juni 1958

Bygninger for ministeriet for udenrigshandel i Rom, arkitekter Renato Venturi og Guido Marinucci. Boligbebyggelse i Chiavari ved Genova, arkitekter Marco Dasso og Benedetto Resio. Forskellige arbejder af Ralph Erskine, villa på Lidingö, boligbebyggelse i Gytting, villa i Storviks Hammarby, vintersportshotel på Borgfjäll, fabrik i Fors, skovarbejderboliger i Jädraås, fabrik i Storviks Hammarby og villa i Skövde, ialt 14 sider. Kontorbygning i Shizuoka, arkitekt Kenzo Tange. Korte presentationer af boligbebyggelser for I.N.A.-Casa, to tyske enfamiliehuse, kontorhus i London. Eksempler på Otto Wagners bygninger i Wien fra 1884 til 1895. Rialtobroen i Venezia, en billedrække.

L'architettura, nr. 33, juni 1958

Debat om Museo del Castello Sforzesco i Milano, arkitekter: Ludovico Barbiano di Belgiojoso, Enrico Peressutti og Ernesto Nathan Rogers. Kostskole for drenge i Spoleto, arkitekt Eugenio Montuori. Arkitekten Georges Candilis, forskellige byggerier i Frankrig og Nordafrika. Villa De Schulthess i Havana, Cuba af Richard Neutra. Boligbebyggelser for I.N.A.-Casa. Den italienske arkitekturs bidrag til den internationale kultur, artikel af Giancarlo De Carlo. Arbejder af Otto Wagner i Wien, 1894-1897. Kirken San Giovanni degli Eremiti i Palermo, 1142-1148.

STILLING TILBYDES

Selvstændigt arbejdende arkitekt med interesse for sygehusbyggeri tilbydes omgående stilling. Lejlighedsspørgsmålet må ordnes af vedkommende selv. Skriftlig henvendelse med referencer og lønkrav bedes sendt til *G. Birch-Lindgren & S. Hornyánszky*, arkitekter S.A.R. Kävlingevägen 4, Lund. Tel. 15200 og 19028.

DUPLIKERING

Byggebeskrivelser, referater og renskrivning af statiske beregninger. Duplikeringsbureauet **Dania**, Central 6717.

★
**Mursten
Tagsten
Mørtel
Cement**

Aktieselskabet
FAXE KALK BRUD
Hovedkontor: Frederiksholms Kanal 16
København K. Telefon: Central 9123

**JOHAN
BIRK OG SØN**

MALERFIRMA
GÅNASVEJ 29 · VESTER LØST

Malerfirmaet

L. WISMANN

v/ KNIGGE OLSEN

★

KONTOR OG VÆRKSTED:
DUEVEJ 108

TELEFON:
GOTHÅB 1479

AAGE HANSEN

Malermester

Ryesgade 27B
Telefon Cent. 11091

Zinktryk og Lystryk
 *Byen 7457 - Byen 3514
ATELIER ALFA
 Lyskopieringsanstalt
 Frederiksborggade 1

FJEDRENDE *Elasto gulve*

til gymnastiksale og sportshaller

ELASTO GULVKOMPAGNI

NYKØBING F . TELEFON 85 01 20

Til: SKILLERUM
 LOFT, INDSKUD
 GULVUNDERLAG
 VÆG OG TAG

GE *4500

Dimensioner: Tykkelse 5 cm, bredde
 122 cm. Alle længder indtil 500 cm

**LØGSTRUP
 & HØYER**
 ÆGIR *8700 FREDERIKSBORGVEJ 1 . NV
 INGENIØRFIRMA
VARME

Hegn . Gitre
 Trådkurve . Gelændere
 Porte og låger
 Alt smedearbejde

EMIL DEDERDING

Glasvej 10 . Tlf. Ægir 103

BYGNINGSSNEDKERNES A/s
 Hillerødgade 30 — København N

Maskinsnedkeri og Listefabrik

Alt Bygningsarbejde udføres Telefon 14769. 11284

ANDREASEN & HENNINGSEN

CENTRALVARME • SANITÆRE ANLÆG

Se **HEB** side 450

Firma CHR. HANSEN

ENTREPRENØR

Vi er specialiseret i hel
 eller delvis nedrivning
 af gamle ejendomme og
 bygningsforandringer af
 enhver art.

Tilbud og overslag gives
 med kort varsel uden
 forbindelse.

Køb og salg af brugte
 materialer

Frederikssundsvej 129
 Telefon: Bella 129

PETERSEN & OLSEN A/s

(Dansk Rør og Fittingsfabrik)

Kildebakkegårds Allé 150, Søborg . Tlf. Søborg 8686

CENTRALVARMEANLÆG

SANITET & BLIKKENSLAGERARBEJDE

Firma

H. Schübeler's Sønner

Malermestre

Kontor og Værksted
 Slagelsegade 5 . C. 4206

E. PIHL MORTENSEN

TØMRERMESTER

MARSALAVEJ 15, KØBENHAVN S
 TELEFON: AMAGER 6811

*

FRODE OLSEN & CO. A/s

Maskinsnedkeri -:- Bygnings- og Inventararbejde
 ØRESUNDSVEJ 145 -:- TELEFON: CENTRAL 592

1/s KLEINSMEDEN

v/ Holger Petersen

Marienburgallé 69-71 • Telefon Søborg 2383

CARL J. HANSEN & SØN

Murermestre og Entreprenører

Omøgade 13 . Telf. Ryvang 2370 - 2379

Privat Telf. Helrup 2501

H. NIELSEN OG SØN • MASKINFABRIK A/s

PORTE

ALDERSROGADE 37 . KØBENHAVN N . TLF. ÆGIR 3303

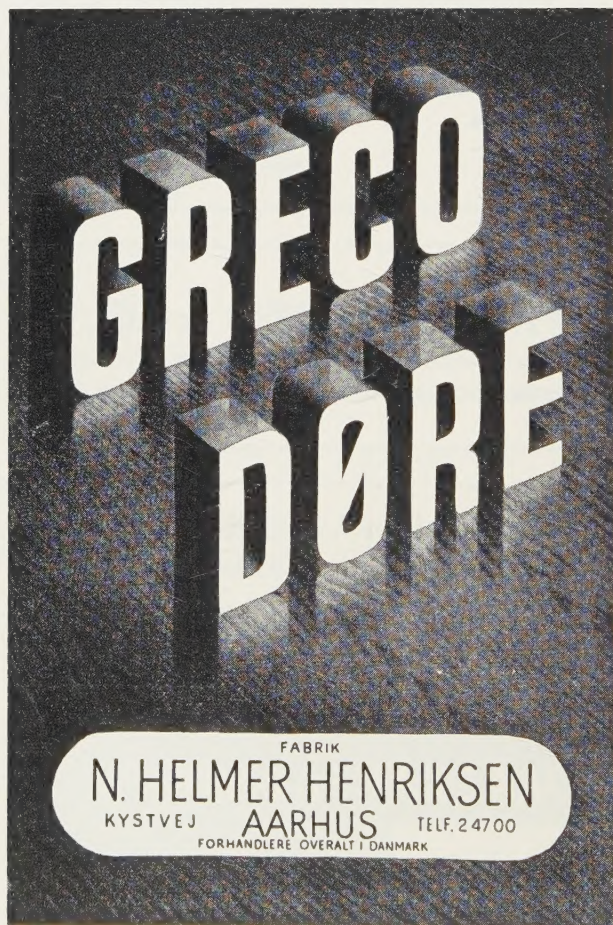
061.4

VERDENSUDSTILLINGEN I BRUXELLES

anmeldt af Poul Erik Skriver

Forfatteren skriver om arkitekturen på verdensudstillingen, konstruktionerne og udstillings-teknikken. Som eksempler vises og omtales de tyske, finske, norske, spanske, tyrkiske og japanske udstillingsbygninger.

Arkitekten nr. 14/1958 side 225

**GRECO
DØRE**

FABRIK
N. HELMER HENRIKSEN
KYSTVEJ AARHUS TELF. 24700
FORHANDLERE OVERALT I DANMARK

A 396

Tømrerfirmaet

H. P. KASTRUP-NIELSEN

v/ AXEL KASTRUP-NIELSEN

C. F. RICHESVEJ 6
TELEFON GODTHAAB 14
PRIVAT: - 437

K.T. DAMGÅRD-JENSEN

TELEFON *315 55 • AARHUS • ROSENKRANTZG 12
LYSKOPI • ZINKTRYK • TEKNISK FOTO • MASKINSKRIVNING

L.A. LARSEN & SØN

Blikkenslager og aut. gas- & vandmester

LØNGANGSTRÆDE 21

Telefon Byen 6946

anbefaler sig med alt til faget henhørende

ALVA JØRGENSEN
TØMRERMESTER

Rosenørnsallé 27, V . Telefon Nora 6685

Alt bygningsarbejde . Fabriks- og lagerinventar
Udstillingsarbejde . Maskinforarbejdning

**MURERSVENDENES
AKTIESELSKAB**

TIKØBGADE 9
C. 6416

CARL V. CHRISTIANSEN

Malermester

Runebergs Allé 6, Søborg

Tlf. Søborg 2780

Firmaet

P. J. STORM

TØMRERMESTRE

Tesdorpisvej 44

Central 5172

Se **HFB** side 52

Nybygninger
Akustisk Regulering
Inventar til Fabriker
og en Gros Virksomheder
Radiomaster
Opstilling til Jernbeton

Jernbeton

RASMUS SØRENSEN

Murermester og Entreprenør

ROSKILDE

TELF. 550

Malerfirmaet
PETERSEN & ANDERSEN
 GRUNDLAØT 1896 INDEHAVER SVENERIK RUFF
 H.C. ØRSTEDSVEJ 22 B · CENTRAL 2365
 KØBENHAVN V

VED H. E. JAKOBSEN
 KVÆRKEBY SJÆLL
 TELF. KVÆRKEBY 90

ROSEGAARDEN 14
 KØBENHAVN K
 TELEFON PALÆ 72

DANSK PORTFABRIK

Gentofte
4314
★
MALER
FIRMA

STENSLER THOMSEN's EFF.
J. VENDELBO JENSEN

F. Friedmann & Søn
 v/ HARALD FRIEDMANN

NYTORV 11
 Telefon Minerva 1760

JULIUS NIELSEN & SØN

TØMRER- OG SNEDKERARBEJDE

Fortunstræde 4 · Telefon 2716

Ingemann Larsen

MASKINSNEDKERI

Alt bygningsarbejde udføres

Lindgrens Alle 5 · Telf. Amager 2926 · Privat Amager 7746

Tage Christensen

Murermester

Anlægsvej 33

Telf. Søborg 6591

Speciale: Flisearbejde

Mosaikgulve

MALERFIRMAET

AXEL SEEHUSEN

Central 3670

Malerfirmaet

JOHAN N. SCHRØDER

Griffenfeldsgade 13 — Telefon Central 974

Tømrerfirmaet

Th. P. Stillinge & Co. A/S

Sejrogade 11 · Ryvang 1225

Anbefaler sig med udførelsen af tømmerarbejde
 Alt bygningsarbejde overtages i entreprise

P. K. Hvid & Søn

MASKINSNEDKERI

BYGNINGS- &
INVENTARSNEDKERI

**Fenrisgade 6 - N
Telefon Central 14084**

A/s E. NIELSENS

mekaniske
stenhuggeri

grundl. 1797

Tlf. Central 3006 - 8506
ALDERSROGADE

ZINKTRYK
LYSKOPI
REFLEKSKOPI

FOTOKOPI
MASKINSKRIVNING
DUPLIKERING

VESTERPORT PALÆ · 507

Efter Deres Tegning

udfører vi Støbning-
er i ethvert Metal.

Bogstaver leverer
vi i alle Størrel-
ser og Stilarter.

Lauritz Rasmussen

Kgl. Hof-Broncestøber

Raadmandsgade 16 Tlf.C. 5762

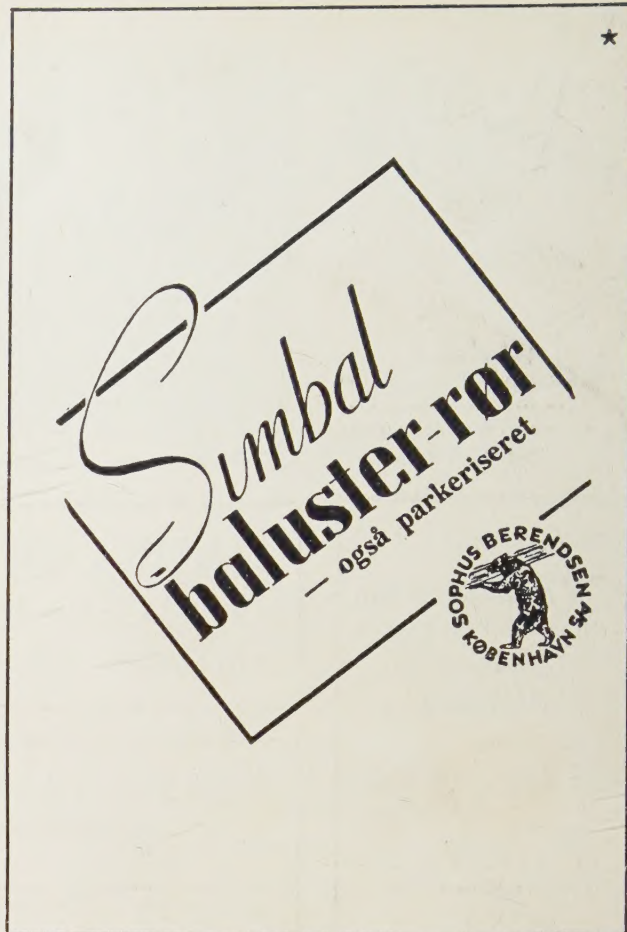
100 % mere
lys med

Burup

KÆLDERVINDUER

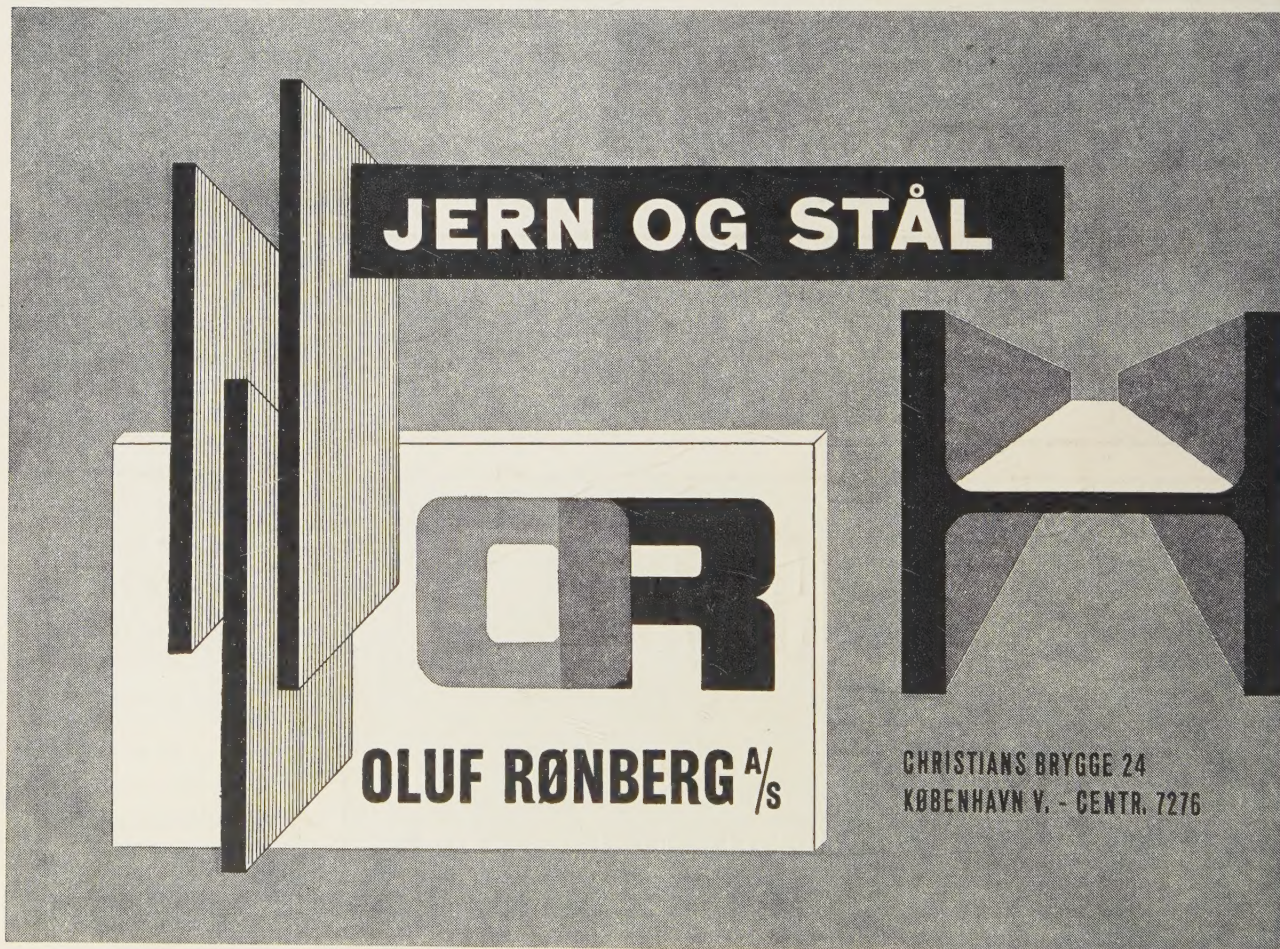
100 % mere lys, også ved lave bygge højder, end ikke
kitfalsen optager lys
Varmtgalvaniserede specialprofiler giver stor holdbarhed
og styrke
Intet træ, derfor er vinduet altid let at åbne og lukke
Ingen hængsler – oplukket hviler med 2 tappe i bøjler
på karmen og er aftageligt
Absolut tæt
Let at indmure
... alle kældervindues-ulemper afhjulpet
Rekvirer brochure eller uforbindende tilbud i dag

Burup
Roskilde · Tlf. 99

**Symbal
baluster-rør**
— også parkeriseret

SOPHUS BERENDSEN
KØBENHAVN

JERN OG STÅL

OR

OLUF RØNBERG A/S

CHRISTIANS BRYGGE 24
KØBENHAVN V. - CENTR. 7276